

PROGRAM / PROGRAMMA

SRIJEDA, 18. travnja 2012. / MERCOLEDÌ, 18 aprile 2012

ZAGREB / ZAGABRIA, Knjižnica HAZU,
Strossmayerov trg 14 / Biblioteca HAZU,
Piazza Strossmayer 14

12.00 Predstavljanje *Zbornika o Ivanu Kukuljeviću Sakcinskom*, dvanaestoga zbornika u ediciji *Hrvatski književni povjesničari* / Presentazione di *Zbornik o Ivanu Kukuljeviću Sakcinskom*, dodicesima pubblicazione della collana *Hrvatski književni povjesničari*

Sudjeluju / Partecipano: akademik Radoslav Katičić, akademik Josip Bratulić, prof. dr. sc. Tihomil Maštrović

ČETVRTAK, 19. travnja 2012. / GIOVEDÌ, 19 aprile 2012

ZAGREB / ZAGABRIA, Knjižnica HAZU,
Strossmayerov trg 14 / Biblioteca HAZU,
Piazza Strossmayer 14

9.00 *Prva sjednica znanstvenoga skupa / Prima sessione del Convegno*

Predsjedaju / Presiedono: akademik Radoslav Katičić (Beč/Vienna), prof. dr. sc. Tihomil Maštrović (Zagreb), akademkinja Dunja Fališevac (Zagreb)

- Pozdravne riječi / Parole di saluto:

Akademik Zvonko Kusić, predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti / presidente dell'Accademia croata delle scienze e delle arti

Akademik Ante Stamać, tajnik Razreda za književnost HAZU / segretario della Sezione per la letteratura HAZU

Akademik Krešimir Nemec, Odsjek za kroatistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu / Dipartimento di croatistica della Facoltà di Lettere e Filosofia dell'Università di Zagabria

Prof. dr. sc. Tihomil Maštrović, predsjednik Organizacijskog odbora Međunarodnog znanstvenog skupa o Ivi Frangešu / presidente del Comitato organizzatore del Convegno internazionale dedicato a Ivo Frangeš

- Izlaganja / Contributi:

Akademik Radoslav Katičić (Beč/Vienna), Ivo Frangeš i cjelina hrvatske književnosti / Ivo Frangeš e l'insieme della letteratura croata

Akademik Josip Bratulić (Zagreb), Frangešova *Povijest hrvatske književnosti* (1987.) / *La storia della letteratura croata* (1987) di Ivo Frangeš

Prof. dr. sc. Reinhard Lauer (Göttingen), Makro i mikroliterarna metoda Ive Frangeša / Il metodo macro e micro letterario di Ivo Frangeš

Akademik Ante Stamać (Zagreb), Frangešova kritička i povijesna misao u svjetlu književnoznanstvenih paradigmi XX. stoljeća / Il pensiero critico e storico di Frangeš alla luce dei paradigmi scientifico-letterari del Novecento

Prof. dr. sc. Tihomil Maštrović (Zagreb), Frangešovo viđenje hrvatske moderne / Il Modernismo croato nella considerazione di Ivo Frangeš

Dr. sc. Dubravka Brunčić (Osijek), Pitanje romantizma u Frangešovoj *Povijesti hrvatske književnosti* / La questione del Romanticismo nella *Storia della letteratura croata* di Ivo Frangeš

- Stanka i osvježanje / Pausa e rinfresco

Akademkinja Dunja Fališevac (Zagreb), Frangešovo čitanje Vidrića / Vidrić letto da Ivo Frangeš

Akademik Luko Paljetak (Dubrovnik), Frangešov trnokop u Tinovoj bašti (Ivo Frangeš i Tin Ujević) / La marra di Frangeš nel giardino di Tin (Ivo Frangeš e Tin Ujević)

Akademik Dubravko Jelčić (Zagreb), Frangeš i Tadijanović / Frangeš e Tadijanović

Dr. sc. Katica Čorkalo Jemrić (Zagreb), Krleža Ive Frangeša / Krleža letto da Ivo Frangeš

Dr. sc. Julijana Matanović, izv. prof. (Zagreb), Poezija pričanja i proza slušanja (Frangješovo čitanje Andrića) / La poesia della narrazione e la prosa dell'ascolto (la lettura frangješiana di Ivo Andrić)

Dr. sc. Antun Pavešković (Zagreb), Frangješov uvid u dubrovačku stariju književnost / La letteratura croata antica nella disamina di Ivo Frangješ

Dr. sc. Suzana Coha (Zagreb), Preporodne teme u književnopovijesnom opusu Ive Frangješa / Temi risorgimentali nell'opus storico letterario di Ivo Frangješ

Dr. sc. Dubravka Brezak-Stamać (Zagreb), Frangješov Mažuranić / Ivan Mažuranić letto da Frangješ

Dr. sc. Ivan Bošković, izv. prof. (Split), Obljetnice i književni nadnevcu u opusu Ive Frangješa / Le ricorrenze e gli anniversari letterari nell'opus di Ivo Frangješ

- Rasprava / Discussione

13.00 Završetak rada / Fine dei lavori

13.30 Primanje kod akademika Zvonka Kusića, predsjednika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti / Ricevimento presso l'accademico Zvonko Kusić, Presidente di HAZU

16.00 Polazak sudionika skupa autobusom za Trst sa Strossmayerovog trga (ispred Knjižnice HAZU) / Partenza dei partecipanti del convegno in pullman per Trieste

ČETVRTAK, 19. travnja 2012. / GIOVEDÌ, 19 aprile 2012

TRST / TRIESTE

20.00 Dolazak sudionika Međunarodnoga znanstvenog skupa o Ivi Frangješu i smještaj u hotelima / Arrivo dei partecipanti del Convegno internazionale dedicato a Ivo Frangješ e sistemazione negli alberghi

PETAK, 20. travnja 2012. / VENERDÌ, 20 aprile 2012

TRST / TRIESTE, Università degli Studi di Trieste:
Scuola superiore di lingue moderne per Interpreti
e Traduttori, Via Fabio Filzi 14, Sala F1 / prvi kat /
primo piano

9.00 *Druga sjednica znanstvenoga skupa / Seconda
sessione del Convegno*

Predsjedaju / Presiedono: dr. sc. Valnea Delbianco,
izv. prof. (Pula), prof. dr. sc. Sanda Ham (Osijek),
prof. dr. sc. Fedora Ferluga-Petronio (Udine)

- Pozdravne riječi / Parole di saluto:

Prof. dr. sc. Maria Cristina Benussi, dekanica /
Preside della Facoltà di Lettere e Filosofia Università
degli studi di Trieste

Nevenka Grdinić, generalna konzulica Republike
Hrvatske u Trstu / console generale della Repubblica
di Croazia a Trieste

J. C. Damir Murković, predsjednik Hrvatske
zajednice u Trstu / presidente della Comunità
Croata di Trieste

- Izlaganja / Contributi:

Akademik Tonko Maroević (Zagreb), Frangešov
izlet u apeninski lirski vrt / L'escursione di Ivo
Frangeš nell'orto poetico appenninico

Prof. dr. sc. Fedora Ferluga-Petronio (Udine), Ivo
Frangeš i Nikola Šop / Ivo Frangeš e Nikola Šop

Dr. sc. Valnea Delbianco, izv. prof. (Pula), Ivo
Frangeš i hrvatska talijanistika / Ivo Frangeš e
l'italianistica croata

Božidar Petrač (Zagreb), Talijanske teme Ive
Frangeša / Temi italiani nell'opera di Ivo Frangeš

Persida Lazarević Di Giacomo (Pescara), Pokušaj
Ive Frangeša u zasnivanju (mikro)sinteza talijanske
književnosti / Il tentativo di Ivo Frangeš di fondare
le (micro)sintesi della letteratura italiana

Dr. sc. Cvijeta Pavlović, izv. prof. (Zagreb), Učenik »učitelja energije«: Frangešov prijevod Stendhalovih *Talijanskih kronika* / Il discepolo del »maestro d'energia«: la traduzione di Ivo Frangeš delle *Chroniques italiennes* di Stendhal

Dr. sc. Natka Badurina (Trst), Ivo Frangeš i talijanska književna kritika / Ivo Frangeš e la critica letteraria italiana

- Stanka i osvježenje / Pausa e rinfresco

Prof. dr. sc. Slobodan Prosperov Novak (Split), Postumna isprika Ivu Frangešu / Una scusa postuma a Ivo Frangeš

Prof. dr. sc. Sanda Ham (Osijek), Koga nema u Frangešovoj *Povijesti hrvatske književnosti?* / Chi sono gli assenti nella *Storia della letteratura croata* di Ivo Frangeš?

Prof. dr. sc. Josip Lisac (Zadar), Ivo Frangeš i idejna kretanja u hrvatskoj književnosti XVIII. stoljeća / Ivo Frangeš e le correnti di pensiero nella letteratura croata del XVIII secolo

Dr. sc. Hrvojka Mihanović-Salopek (Zagreb), Frangešova interpretacija Silvija Strahimira Kranjčevića / L'interpretazione frangešiana di Silvije Strahimir Kranjčević

Dr. sc. Andrea Sapunar Knežević (Zagreb), Frangešova *Geschichte der kroatischen Literatur* (1995.) / *Geschichte der kroatischen Literatur* (1995) di Ivo Frangeš

Dr. sc. Robert Bacalja, doc. / dr. sc. Katarina Ivon (Zadar), Frangešova interpretacija Matoševih pripovijesti / Le novelle di A. G. Matoš nell'interpretazione di Ivo Frangeš

Dr. sc. Viktorija Franić Tomić (Split), Frangešova enciklopedijska natuknica kao pratekst *Povijesti hrvatske književnosti* / La voce enciclopedica a cura di Ivo Frangeš come prototesto della sua *Storia della letteratura croata*

- Rasprava / Discussione

12.00 Završetak rada / Fine dei lavori

PETAK, 20. travnja 2012. / VENERDÌ, 20 aprile 2012

**TRST / TRIESTE, Università degli Studi di Trieste:
Scuola superiore di lingue moderne per Interpreti
e Traduttori, Via Fabio Filzi 14, Sala F1 / prvi kat /
primo piano**

16.00 *Treća sjednica znanstvenoga skupa / Terza
sessione del Convegno*

Predsjedaju / Presiedono: akademik Josip Bratulić
(Zagreb), akademik Tonko Maroević (Zagreb), Persida
Lazarević Di Giacomo (Pescara)

- Izlaganja / Contributi:

Prof. dr. sc. Stanislav Marijanović, prof. em.
(Osijek), Hrvatska novela u interpretaciji Ive
Frangeša / La novella croata nell'interpretazione di
Ivo Frangeš

Prof. dr. sc. Zlata Šundalić (Osijek), Ivo Frangeš
o staroj hrvatskoj književnosti / Ivo Frangeš a
proposito della letteratura croata antica

Prof. dr. sc. Vlasta Rišner (Osijek), Ivo Frangeš
kroz jezikoslovnu prizmu: pitanje stila i pogled
na jezik iliraca / Ivo Frangeš attraverso il prisma
linguistico: la questione dello stile e lo sguardo alla
lingua degli »Illiri«

Prof. dr. sc. Nina Aleksandrov-Pogačnik (Zagreb),
Povijest na razmeđi (između općeg i osobnog).
Književnopovijesne odrednice Ive Frangeša / La
storia al confine (tra collettivo e soggettivo). Le
direttrici storiche e letterarie di Ivo Frangeš

Dr. sc. Vanda Babić, izv. prof. (Zadar), Frangešov
prilog proučavanju usmene književnosti / Il
contributo di Ivo Frangeš allo studio della
tradizione orale

Martina Ćavar (Zagreb), Frangešov Šenoa / Šenoa
letto da Frangeš

- Stanka i osvježenje / Pausa e rinfresco

Antonia Blasina Miseri (Gorizia) / **Dr. sc. Marinko Šišak** (Zagreb), Frangešov pristup Machiavelliju / L'approccio frangešiano a Machiavelli

Dr. sc. Mijo Lončarić (Zagreb), Frangeš i kajkavska književnost / Frangeš e la letteratura caicava

Dr. sc. Jadranka Mlikota, doc. (Osijek), Frangešov prinos poznavanju Mažuranićeva jezika / Il contributo di Ivo Frangeš alla conoscenza della lingua di Mažuranić

Dr. sc. Dubravka Zima, doc. (Zagreb), Ivo Frangeš i *Enciklopedija hrvatske književnosti* / Ivo Frangeš e *l'Enciclopedia della letteratura croata*

Josipa Dragičević (Zagreb), Ivo Frangeš i hrvatska književna kritika / Ivo Frangeš e la critica letteraria croata

Dr. sc. Jevgenij Paščenko, izv. prof. (Kijev-Zagreb), Vizija Jurja Križanića u Frangešovoj povijesti hrvatske književnosti / L'immagine di Juraj Križanić nella storia della letteratura croata di Ivo Frangeš

Dr. sc. Ana Batinić (Zagreb), Dionica dječje književnosti u Frangešovu stručnom i znanstvenom opusu / Il segmento della letteratura per l'infanzia nella produzione scientifica e specialistica di Ivo Frangeš

- Rasprava / Discussione
- Završna riječ / Parole conclusive

19.00 Završetak rada / Conclusione dei lavori

20.30 Svečana večera za sudionike skupa / Cena di gala per i partecipanti del Congresso

SUBOTA, 21. travnja 2012. / SABATO, 21 aprile 2012

ISTRA / ISTRIA

9.00 Posjet kulturno-umjetničkim spomenicima Istre uz stručno vodstvo / Visita ai monumenti d'arte e cultura in Istria con guida professionale

21.00 Dolazak autobusa u Zagreb / Arrivo del pullman a Zagabria

Napomena:

Za sudionike s referatima na skupu, osiguran je prijevoz autobusom iz Zagreba u Trst te povratak u Zagreb kao i smještaj za vrijeme trajanja skupa.

Službeni jezici na skupu su hrvatski, talijanski i engleski jezik.

Izlaganje sudionika traje 10 minuta, a nakon svake sjednice predviđena je rasprava.

Posjet Međunarodnom znanstvenom skupu o Ivi Frangešu u Zagrebu i Trstu otvoren je javnosti i radujemo se vašem dolasku.

Obavijesti o znanstvenom skupu:

Dr. sc. Marinko Šišak, tajnik. Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Savudrijska bb, 10000 Zagreb, Tel.: 01/2457-648; Fax.: 01/2457-636; Mob.: 098/327-808; E-pošta: tajnik@hrstud.hr

Josipa Dragičević, izvršna tajnica skupa. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Opatička 18, 10000 Zagreb, Tel.: 01/4895-317; Fax.: 01/4895-313; E-pošta: jdragicevic@hazu.hr

* * *

Zbornik o Ivi Frangešu

Molimo referente da radove sa sažetkom na hrvatskom i engleskom jeziku (u opsegu ne većem od jednog autorskog arka) elektroničkom poštom, pošalju, najkasnije do kraja kalendarske godine, na adresu glavnog urednika *Zbornika o Ivanu Kukuljeviću Sakcinskom*:

Prof. dr. sc. Tihomil Maštrović, Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Opatička 18, 10000 Zagreb, Tel.: 01/4895-317; Fax.: 01/4895-313; E-pošta: tmastrovic@hazu.hr

ili na adresu tajnika uredništva *Zbornika*:

Dr. sc. Marinko Šišak, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Savudrijska bb, 10000 Zagreb; Tel.: 01/2457-648; Fax.: 01/2457-636; Mob: 098/327-808; E-pošta: tajnik@hrstud.hr

* * *

Zahvala:

Održavanje skupa pomogli su Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Istarska županija te Grad Poreč na čemu im srdačno zahvaljujemo.

**MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP
O IVI FRANGEŠU**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
CONFERENCE ON IVO FRANGEŠ**

KNJIŽICA SAŽETAKA

BOOK OF ABSTRACTS

ZAGREB – TRST, 19.–21. TRAVNJA 2012.

ZAGREB – TRIESTE, APRIL 19th–21st 2012

ZAGREB, 19. travnja 2012., 9 sati
ZAGREB, April 19th 2012, 9:00

PRVA SJEDNICA FIRST SESSION

Akademik Radoslav Katičić
Universität Wien / Beč / Austrija
Universität Wien / Vienna / Austria

IVO FRANGEŠ I CJELINA HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

Ivo Frangeš kao povjesničar književnosti u našoj znanosti i kulturi utjelovljuje razdoblje. To je razdoblje danas već povijest, ali je povijest vrlo nova i još jako živa. On je, može se reći, nakon Antuna Barca kao njegov vrlo kvalificirani nasljednik bitno zahvatio u novu hrvatsku književnost i oblikovao pogled na nju za buduće naraštaje. Svojom širokom kulturom i velikom erudicijom otvorio je mnoge nove uvide u nju. A baš ta širina kulture i velika erudicija učinile su za njega samorazumljivim da je on novu hrvatsku književnost uvijek gledao kao dio cijele. Starija razdoblja nisu mu bila nimalo strana. Dolazeći od studija talijanske književnosti, imao je za njih čak osobit afinitet. Bacivši svoje težište na novu književnost, uvijek je živo osjećao kako se u njoj nastavlja i djeluje stara. U svojoj *Povijesti hrvatske književnosti* to je i izričito pokazao obuhvativši njome staru i novu doista kao jednu cjelinu.

Ivo je Frangeš bio prvak naše povijesti književnosti u doba kad se sve naglašenije prestajala oštro odvajati starija hrvatska književnost od novije, kad se čak vrlo izričito stala problematizirati granica među njima. Prestalo se na narodni preporod gledati kao na apsolutnu cezuru. Tek to je omogućilo pravo razumijevanje hrvatske književnosti i hrvatskoga jezika. Stoga Ivo Frangeš nije bio samo vrhunski književni povjesničar, nego je stekao velikih zasluga za svu hrvatsku filologiju. Bio je od onih koji su joj polagali nove temelje.

Ključne riječi: Ivo Frangeš, filologija, književna historiografija

IVO FRANGEŠ AND THE ENTIRETY OF CROATIAN LITERATURE

As a literary historian, Ivo Frangeš in our science and culture embodies an era. Today, that era is already history, but history that is very recent and still very much alive. We could say that he, after Antun Barac, as his very qualified successor, was significantly engaged in studying new Croatian literature, shaping views on it for the future generations. Owing to his wide culture and great erudition he provided many new insights into it. And it is precisely because of that wideness of culture and great erudition that for him it was self-explanatory to look at new Croatian literature always as part of the whole. Older periods were not at all strange to him. Since he graduated in Italian literature, he even had a special affinity for them. Putting emphasis on new literature, he always intensely felt how in it continues and influences the old one. Frangeš explicitly showed it in his *History of Croatian Literature* by covering both old and new literary periods truly as a whole. Ivo Frangeš was the leading figure of our literary history at the time when the boundary line between old and new Croatian literature was more and more markedly becoming less and less rigid – actually, when that boundary line itself became the topic of discussions. The National Revival was no longer considered as an absolute caesura. Only after that, a real understanding of Croatian literature and language was possible. Frangeš, therefore, was not only a first-rate literary historian, but he also earned great merits for all Croatian philology. He was one of those who laid its new foundations.

Key words: Ivo Frangeš, philology, Croatian literary historiography

* * *

Akademik Josip Bratulić

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

Croatian Academy of Sciences and Arts

**FRANGEŠOVA POVIJEST HRVATSKE
KNJIŽEVNOSTI (1987.)**

Knjiga Ive Frangeša *Povijest hrvatske književnosti* (Zagreb, 1987.) bila je zamišljena u nizu Liberovih knjiga *Povijest svjetske književnosti*. U biblioteci »Historiae« tog izdavača izlazila su dva niza: »plavi« niz je bio hrvatski, »sivi« svjetski. U »plavom«, hrvatskom nizu, suvremenoj su hrvatskoj književnosti bile namijenjene dvije knjige, u »sivom« nizu, u okviru povijesti svjetske književnosti, jugoslavenskim književnostima jedna knjiga. Posljednje knjige nisu izašle jer je Liber zapao u teškoće a 1990. nad njim je proveden stečaj, te tako ni jedan ni drugi niz nisu nikad dovršeni. Frangešova knjiga *Povijest hrvatske književnosti* bila je predviđena u »sivom« nizu – *Svjetska književnost*, jugoslavenski udio. Sjećam se da mi je u to doba profesor Frangeš govorio o svom čitanju starih hrvatskih pisaca i tekstova, zadivljen novim spoznajama hrvatske umjetnosti riječi koju do tada nije dostatno poznao.

Kad je profesor Ivo Frangeš dovršio svoj rukopis povijesti cjelovite hrvatske književnosti ponudio ga je Nakladnom zavodu Matice hrvatske, koji je tada vodio Branimir Donat, i Cankarjevoj založbi iz Ljubljane, upravo njezinoj podružnici u Zagrebu, koju je vodio tada već bivši direktor Libera Slavko Goldstein. Pozvan sam na suradnju u opremi knjige. Nakon velikog kataloga *Pisana riječ u Hrvatskoj* (1985.) to sam mogao očekivati: suradnju su mi predložili grafički urednik Alfred Pal, Branimir Donat i profesor Ivo Frangeš a prijedlog je prihvatio i Slavko Goldstein. Rado sam pristao na suradnju, a dogovorili smo se da uz tekstove u okviru knjige i na velikim marginama napišem legende koje ne će sadržavati samo elementarni, najnužniji opis ilustracije, knjige ili autora, nego će ići u širinu i dubinu kulturološke informacije. Knjiga je izašla u 10000 primjeraka i ubrzo je rasprodana. Do novoga izdanja, nakon opširnijega njemačkog izdanja, nažalost nije došlo.

Ključne riječi: povijest književnosti, hrvatsko izdavaštvo, Ivo Frangeš

FRANGEŠ'S HISTORY OF CROATIAN LITERATURE (1987)

Ivo Frangeš's book *History of Croatian Literature* (Zagreb, 1987) was planned as part of Liber's book series *History of World Literature*. In the collection »Historiae« the same publisher published two series: the »blue« series was Croatian, the »gray« one world literature. In the »blue«, Croatian series, two books were intended for contemporary Croatian literature, and in the »gray« series, within the history of world literature, one book was planned for Yugoslav literatures. The last books in the series were never printed because Liber encountered difficulties and in 1990 went bankrupt, so both series remained unfinished. Frangeš's book *History of Croatian Literature* was intended for the »gray« series – *World Literature, Yugoslav part*. I remember professor Frangeš telling me then about his reading of old Croatian writers and texts, amazed by new insights in Croatian art of the word which he, up to then, wasn't enough familiar with. When professor Ivo Frangeš completed his manuscript on the history of integral Croatian literature, he offered it to Nakladni zavod Matice hrvatske, at that time ran by Branimir Donat, and to Cankarjeva založba from Ljubljana, that is to its branch in Zagreb, managed by the then already former Liber's director Slavko Goldstein. I was invited to cooperate regarding the book design. After a large catalogue *Pisana riječ u Hrvatskoj /Written Word in Croatia* (1985), that was something I could have expected: cooperation was proposed to me by layout editor Alfred Pal, Branimir Donat and professor Ivo Frangeš, and the proposal was also supported by Slavko Goldstein. I gladly accepted the offer and it was agreed that according to the texts within the book and in the large margins I should write legends that would contain not only an elementary, essential description of an illustration, book or author, but would also provide a broader and more profound cultural information.

The book was published in 10000 copies and was soon out of print. Unfortunately, after an expanded German edition, a new edition in Croatian never appeared.

Key words: literary history, Croatian publishing business, Ivo Frangeš

* * *

Prof. dr. sc. Reinhard Lauer

Georg-August-Universität Göttingen / Njemačka

Georg-August-Universität Göttingen / Germany

MAKRO I MIKROLITERARNA METODA IVO FRANGEŠA

U predloženom tekstu pokušat ću objasniti Frangešove principe pisanja povijesti književnosti, koji uvijek imaju za osnovu točnu analizu pojedinih tekstova. Iz mikroanalize Frangeš dobiva svoje argumente za definiranje makroliterarnih pojava, tj. literarnih formacija i epoha. Frangeš vidi uzajamnost, ali i specifiku jednog i drugog. Sagledajući oba momenta književnosti, on stvara posebnu vizuru književnosti i postaje jedan od značajnih povjesničara književnosti.

Ključne riječi: povijesna linija književnosti, analiza teksta, Ivo Frangeš

IVO FRANGEŠ'S MACRO AND MICROLITERARY METHOD

In the suggested paper we will attempt to explain Frangeš's principles of writing history of literature, which are always based on an accurate analysis of particular texts. From microanalysis Frangeš obtains his arguments for defining macroliterary phenomena, that is literary formations and epochs. Frangeš sees the interconnectedness, but also the specific quality of both. Observing both literary aspects, he creates a special view of literature, becoming one of the notable literary historians.

Key words: historical lines of literature and text analysis
in Frangeš's work

* * *

Akademik Ante Stamać

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

Croatian Academy of Sciences and Arts

FRANGEŠOVA KRITIČKA I POVIJESNA MISAO U SVJETLU KNJIŽEVNOZNANSTVENIH PARADIGMI XX. STOLJEĆA

Polazeći od autorovih vlastitih ranijih formulacija Frangešova djela – »točnost motrenja, elegancija pisanja« (glede književnokritičkog segmenta) odnosno »Frangešove sile pokretnice« (glede segmenta književnopovijesnog) – autor svekoliki njegov opus ukratko izlaže svjetlu smjerova istraživanja književnosti koji su se oblikovali u XX. stoljeću. To su, redom: klasična filologija, esteticizam, lingvostilistika, fenomenologija i strukturalizam. Svi su ti smjerovi suoblikovali Frangešovu misao, ali to nisu činili jednako i ravnopravno. Filologija i stilistika obilježili su mu bavljenje u ranijim fazama rada, potom je maha preuzela fenomenologija – navlastito njezina hermeneutička disciplina obilježena Staigerovim nazivom »umijeće interpretacije« – da bi u najzrelijem razdoblju, kao povjesničar, književne činjenice donekle podvrgavao strukturalističkom modeliranju. U *Povijesti hrvatske književnosti* književne su činjenice estetički »totalitet«, podložne su sustavnim pravilima transformiranja i autoregulirane su poviješću.

Formalizam, poststrukturalizam i semiotika u Frangešovu se djelu ne ogledaju.

Ključne riječi: lingvistika, filologija, lingvostilistika, fenomenologija, strukturalizam

FRANGEŠ'S CRITICAL AND HISTORICAL THOUGHT IN THE LIGHT OF LITERARY- SCIENTIFIC PARADIGMS OF THE TWENTIETH CENTURY

Starting from author's own earlier formulations regarding Frangeš's work – »accuracy of observation, elegance of writing« (with regard to literary-critical segment) that is »Frangeš's driving force« (with regard to literary-historical segment) – the author briefly exposes Frangeš's whole opus to the light of different directions of literature study shaped in the twentieth century. These are, by turns: classical philology, aestheticism, linguostylistics, phenomenology and structuralism. All these theories together shaped Frangeš's thought, but not in the same or equal way. Philology and stylistics marked his earlier work, then phenomenology took hold – particularly its hermeneutical discipline denoted by Staiger's expression »the art of interpretation« – and in his most mature period, Frangeš, as a historian, to some extent subjected literary facts to structuralist modeling. In *History of Croatian Literature* literary facts are an aesthetic »totality«, liable to systematic rules of transformation and autoregulated by history. Formalism, poststructuralism and semiotics do not reflect in Frangeš's work.

Key words: linguistics, philology, linguostylistic, phenomenology, structuralism

* * *

Prof. dr. sc. Tihomil Maštrović

*Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe
HAZU, Odsjek za povijest hrvatske književnosti
Institute for the History of Croatian Literature, Theater and
Music, Croatian Academy of Sciences and Arts
Division for the History of Croatian Literature*

FRANGEŠOVO VIDENJE HRVATSKE MODERNE

U doba moderne, utemeljeno ukazuje Frangeš, čvrsto se povezuje sjeverno i južno stvaranje u

Hrvatskoj te se na taj način konstituira središnja nacionalna književnost. Moderna donosi i rascvat hrvatske književnosti na dijalektima što ima duboke povijesne i nacionalno-psihološke razloge, osobito kad se zna da je upravo jezik obavio glavnu zadaću nacionalne integracije u ranijim razdobljima. Nazorova čakavska i Domjanićeva kajkavska poezija vratila je u književnost privremeno odstranjeni čakavski i kajkavski dijalekt, pruživši uspjele dokaze da se dijalekt nije odrekao umjetničkih ambicija.

Moderna započinje jednim od najplodnijih sukoba generacija u hrvatskoj književnosti i njezina pojava, ističe Frangeš, »zapravo je svijest i potreba da se hrvatska književnost izvuče iz slijepe ulice u koju je zapala pri kraju realizma«.

Ključne riječi: hrvatska moderna, Ivo Frangeš, dijalektalna književnost

FRANGEŠ'S PERCEPTION OF CROATIAN LITERARY MODERNISM

In the time of Modernism, as Frangeš rightly points out, literary work in Croatian north and south is firmly connected, constituting in that way central national literature. Modernism also brings the flourish of Croatian literature in dialects which has deep historical and national-psychological reasons, especially when it is a known fact that it was precisely language that carried out the main task of national integration in early periods. Nazor's Chakavian and Domjanić's Kajkavian poetry brought back into literature the temporarily removed Chakavian and Kajkavian dialects, successfully providing evidence that dialect did not renounce its artistic ambitions. Modernism starts with one of the most productive conflicts of generations in Croatian literature and its emergence, as Frangeš points out, »is actually an awareness and need for Croatian literature to be pulled out of a dead end in which it found itself at the end of Realism«.

Key words: Croatian Modernism, Ivo Frangeš, dialectal literature

Dr. sc. Dubravka Brunčić

*Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera
u Osijeku*

*Faculty of Humanities and Social Sciences, Josip Juraj
Strossmayer University in Osijek*

PITANJE ROMANTIZMA U FRANGEŠOVOJ POVIJESTI HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

Frangešov književnopovijesni diskurz, a time i pristup problemu romantizma u hrvatskoj književnosti, metodološki je blizak pripovjednom modelu povijesti književnosti koji svoj privid objektivnosti održava uspostavljanjem narativne strukture s »idealnim subjektom«, »entitetom« (D. Perkins) koji je vrlo često nacija. Model određuje linearno-kontinualno shvaćanje povijesti i dijakronijska klasifikacija, dakle periodizacijsko katalogiziranje. U skladu s tim, u radu se utvrđuje periodizacijska shema romantizma, komentira pitanje periodizacijskog nazivlja, Frangešovo određivanje stilsko-poetičkih obilježja romantizma, oblikovanje romantičarskoga književnog kanona te identificiranje vodećih hrvatskih književnih osobnosti romantizma.

Ključne riječi: književna povijest, historiografska metodologija, romantizam, književni kanon, periodizacija

THE ISSUE OF ROMANTICISM IN FRANGEŠ'S HISTORY OF CROATIAN LITERATURE

Frangeš's literary-historical discourse, including approach to the issue of Romanticism in Croatian literature, is methodologically close to the narrative model of literary history, maintaining its illusion of objectivity by establishing narrative structure with »an ideal subject«, »entity« (D. Perkins) which very often is a nation. Model is defined by a linear-continual understanding of history and diachronic classification, which means periodization cataloguing. In accordance with that, the paper determines periodization scheme of Romanticism, comments on the issue of

terminology of periodization, Frangeš's determination of stylistic and poetic features of Romanticism, shaping of romantic literary canon and identification of predominant Croatian literary characteristics of the period of Romanticism.

Key words: literary history, historiographic methodology, Romanticism, literary canon, periodization

* * *

Akademkinja Dunja Fališevac

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb

FRANGEŠOV VIDRIĆ

Ivo Frangeš u nekoliko je navrata pisao o Vidrićevoj lirici, oslanjajući se na instrumentarij stilističke analize. U referatu bih opisala njegov rad i pokazala spoznaje do kojih je takva kritika i metodologija dovela. Budući da je riječ o pjesniku koji je interpretativna zagonetka do danas, osvrnula bih se na one Frangešove zaključke o estetskim i svjetonazorskim obilježjima Vidrićeve lirike ostale trajnom sastavnicom razumijevanja velikog hrvatskog pjesnika.

Ključne riječi: pejzaž, kontrast, Frangeš, stilistička kritika, interpretacija

FRANGEŠ'S VIDRIĆ

Ivo Frangeš wrote on Vidrić's lyric poetry on separate occasions relying on instruments of stylistic analysis. The paper will attempt to show his work and insights that resulted from such criticism and methodology. Since we are dealing with the poet who until today remains an interpretative puzzle, the author wishes to take into consideration those Frangeš's conclusions regarding aesthetic and world-view features of Vidrić's poetry that stayed a permanent component in understanding the great Croatian poet.

Key words: landscape, contrast, Frangeš, stylistic criticism, interpretation

* * *

Akademik Luko Paljetak

Matica hrvatska – Ogranak Dubrovnik

Matica hrvatska – Dubrovnik Branch

FRANGEŠOV TRNOKOP U TINOVOJ BAŠTI (IVO FRANGEŠ I TIN UJEVIĆ)

U rasponu od 1975. do 1987. godine dr. Ivo Frangeš u nekoliko se navrata bavio pjesništvom Augustina Tina Ujevića. Posebne naglaske stavljao je na Tinov odnos prema Petrarki i petrarkizmu, tražio odjeke Provanse i provansalskih pjesnika u Tinovoj poeziji, primijenivši zatim na nju metode stilističke kritike. U svojoj *Povijesti hrvatske književnosti* Frangeš je sažeo svoje poglede na Tina, posebice na njegov odnos prema prethodnicima: Kranjčeviću, Matošu, Baudelaireu i Rimbaudu te Whitmanu. Cilj ovog kratkog rada jest pokazati vrijednost sudova Ive Frangeša i kao povjesničara književnosti i kao jednog od utemeljitelja stilističke kritike/škole u Hrvatskoj, te mjesto i značenje tih sudova i stavova u hrvatskoj književnoj kritici o pjesničkom djelu Tina Ujevića.

Gljučne riječi: T. Ujević, A. G. Matoš, A. Rimbaud, neopetrarkizam, stilistička kritika

FRANGEŠ'S PICKAXE IN TIN'S GARDEN (IVO FRANGEŠ AND TIN UJEVIĆ)

In the period from 1975 to 1987 professor Ivo Frangeš on several occasions studied poetry written by Augustin Tin Ujević. He put particular emphasis on Tin's relation to Petrarca and Petrarchism, searched for echoes of Provence and Provencal poets in Tin's poetry, and afterwards applying to it the methods of stylistic criticism. In his *History of Croatian Literature* Frangeš summarized his views on Tin, especially on his relation to predecessors: Kranjčević, Matoš, Baudelaire

and Rimbaud, and also Whitman. The aim of this short paper is to show the value of Ivo Frangeš's opinions both as a literary historian and as one of the founders of stylistic criticism/school in Croatia, as well as the place and significance of these values and attitudes in Croatian literary criticism on the poetic work by Tin Ujević.

Key words: T. Ujević, A. G. Matoš, A. Rimbaud, neo-Petrarchism, stylistic criticism

* * *

Akademik Dubravko Jelčić

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

Croatian Academy of Sciences and Arts

FRANGEŠ I TADIJANOVIĆ

Znamenite studije napisao je Ivo Frangeš o temeljnim piscima hrvatske književnosti, Ivanu Mažuraniću, Silviju Strahimiru Kranjčeviću, Antunu Gustavu Matošu, Anti Kovačiću, Vladimiru Vidriću, Antunu Branku Šimiću, Tinu Ujeviću, Miroslavu Krleži, o nekima od njih i u više navrata, a među onima o kojima je najviše pisao jest i Dragutin Tadijanović. Da je Tadijanović zauzimao posebno mjesto u Frangešovoj kritičkoj valorizaciji hrvatske poezije i književnosti uopće, potvrđuje i njegova knjiga *Moj Tadija* (2006.). Svojom knjigom o Tadijanovićevoj poeziji Frangeš je elaborirao svoju tezu, da je »Malo [...] hrvatskih pjesnika stvorilo tako cjelovit i, na prvi pogled, prepoznatljiv lirski svijet kao Dragutin Tadijanović«.

Ključne riječi: Ivo Frangeš, Dragutin Tadijanović

FRANGEŠ AND TADIJANOVIĆ

Ivo Frangeš is the author of notable studies on essential writers of Croatian literature, Ivan Mažuranić, Silvije Strahimir Kranjčević, Antun Gustav Matoš, Ante Kovačić, Vladimir Vidrić, Antun Branko Šimić, Tin Ujević, Miroslav Krleža. On some of them

he wrote on several occasions, and among those he wrote about most frequently is Dragutin Tadijanović. That Tadijanović had a special place in Frangeš's critical evaluation of Croatian poetry and literature in general, is also confirmed by his book *Moj Tadija* (*My Tadija*, 2006). By his book on Tadijanović's poetry Frangeš elaborated on his thesis that »There weren't many Croatian poets who managed to create such a complete and, at first sight, recognizable lyric world as Dragutin Tadijanović did«.

Key words: Ivo Frangeš, Dragutin Tadijanović

* * *

Dr. sc. Katica Čorkalo Jemrić
Zagreb

KRLEŽA IVE FRANGEŠA

U šezdesetak bibliografskih jedinica Ive Frangeša (interpretacija, studija, sinteza), ostvarenih kroz više stvaralačkih desetljeća (1958.–2003.) u tridesetak naslova s pripadajućim varijacijama, razmatramo osebnost i izvornost njegova istraživačkoga postupka fokusirana na žanrovsko razvedeno Krležino djelo (liriku, lirsku prozu, novele, roman, dramu, eseje, dijarije). Usredotočivši se na temeljne teme *krležiane* pokazuje Frangeš intrinzični interes za fenomene umjetnički uobličene stvarnosti, za idejno-filozofske komplekse i »aretejske poruke«, za egzistencijalno-ontološka pitanja i stilski znakovite kodove intrigantno magične Krležine poetike. Prepoznavši otpočetak u njemu veliko ime na kakvima počivaju književni procesi i razvoj, i na kakvima je metodički sustavno izgrađivao svoje viđenje hrvatske književne povijesti, usredotočio se na djela koja pod njegovim sitnozorskim skalpelom otkrivaju Krležu kao umjetnika vlastita podneblja s vehementnim uvidima u ključne epizode povijesnih nedaća hrvatskoga čovjeka i njegov puntarski, slobodarski duh. Bez obzira radi li se o komparativnim raščlambama (Krleža–Kranjčević; Krleža–Matoš), o studioznim ili prigodnim tekstovima, o predgovornim

i pogovornim pregledima, Frangeš slojevit u Krležinu djelu pristupa akribijski i problemski, naglašavajući osobito njegovu idejnu i ideološku konzekventnost i kritički odnos prema hrvatskoj stvarnosti, kojoj uporno, snažnom »riječu okrenutoj zvijezdama«, suprotstavlja humanije horizonte i bolju sutrašnjicu. Služeći se metodološki nijansiranim postupcima markira Frangeš uporišne točke, ali skrivene šifre, smještajući Krležu u kodifikatore hrvatskoga književnog izraza, jer samo je čarobnjak riječi poput njega mogao prepoznati i dostojno prezentirati slojevit i bujan umjetnički kozmos književnog vizionara Krleže, još jednoga od velikana kojima duguje svoj prepoznatljiv, znalački i ciljano izgrađivan književnopovijesni individualizam.

Ključne riječi: žanrovski uvidi, idejna konzekventnost, metodološki postupci, književnopovijesni individualizam

IVO FRANGEŠ'S KRLEŽA

In some sixty bibliographical units by Ivo Frangeš (interpretations, studies, syntheses) realized in several creative decades (1958 – 2003) in approximately thirty titles with their associated variations, we consider the distinctiveness and originality of his research procedure focused on the genre indented Krleža's work (lyric poetry, lyric prose, stories, novel, drama, essays, diaries). Concentrating on fundamental topics of Krleža's life and work, Frangeš shows an intrinsic interest for phenomena of reality shaped by art, for conceptual-philosophical complexes and »Aretej-like messages«, for existential-ontological questions and stylistically indicative codes of Krleža's intriguingly magical poetics. Recognizing from the very beginning a great name in him, a name that literary processes and development rest on and on which he methodically systematic built his perception of Croatian literary history, Frangeš focused on works that under his microscopic scalpel reveal Krleža as an artist of his own climate with vehement insights into key episodes of historical misfortunes of Croatian man and his rebellious, freedom-loving spirit.

Regardless of whether he wrote comparative analyses (Krleža – Kranjčević; Krleža – Matoš), scholarly or occasional texts, introductions or afterwords, Frangeš's approach to Krleža's multi-layered work is meticulous and problem-oriented, pointing out especially his conceptional and ideological consistency and critical attitude toward Croatian reality, to which he persistently, by a strong »word looking towards the stars«, juxtaposes more humane horizons and a better tomorrow. Using methodologically nuanced techniques Frangeš indicates stronghold points, but also hidden codes, placing Krleža among the codifiers of Croatian literary expression, because only a wizard of words like him could recognize and present in a worthy manner the multi-layered and exuberant art cosmos of a literary visionary Krleža, one of several leading figures to whom he owes his recognizable, expert and purposefully created literary-historical individualism.

Key words: genre insights, conceptual consistency, methodological procedures, literary-historical individualism

* * *

Dr. sc. Julijana Matanović, izv. prof.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb

POEZIJA PRIČANJA I PROZA SLUŠANJA (FRANGEŠOVO ČITANJE ANDRIĆA)

Prokleta avlija Ive Andrića doživjela je, od svog prvog pojavljivanja (1954.), brojne interpretacije. Čitanje Ive Frangeša, pod naslovom *U avliji, u proketoj – priča i egzistencija u Andrićevoj umjetnosti* smatramo najpoetičkim i najpreciznijim viđenjem Andrićeve poezije pričanja.

Rad u uvodnom dijelu polazi od samog teksta *Proklete avlije* i bilježi najvažnije točke interpretacije pojedinih književnih povjesničara i kritičara. Frangešovo

tumačenje svojom posebnom reče-nicom i dioptrijom – koja razotkriva središnju česticu – razlikuje se od onih koja su mu prethodila i onih koja su uslijedila.

Andrićevski dar pripovijedanja i vjera u priču prepoznatljiva je i u pismima suvremenih hrvatskih pripovjedača. Ovom prigodom, a na tragu Frangešova viđenja nemoći zaustavljanja riječi, interpretirat ćemo dva teksta, ona u kojima se izravno spominje *Prokleta avlija* (Feđa Šehović, *Gorak okus duše* i Josip Mlakić, *Kad magle stanu*). Može li se pričom spasiti od povijesti, politike i zla, može li se izaći iz nje i tko uopće ima pravo pripovijedati, a tko priču slušati, stalna su mjesta *andrićevskog tipa pripovijedanja*, neovisno o stilskim vremenima i podacima o generacijskoj pripadnosti pojedinih autora. Ona su jasno vidljiva samo ako tekstu i priči pristupamo literarnom osjećajnošću Ive Frangeša.

Ključne riječi: Ivo Andrić, *Prokleta avlija*, Ivo Frangeš, priča, pripovijedanje, zapisivanje, povijest

POETRY OF NARRATION AND PROSE OF LISTENING (Frangeš's reading of Andrić)

Since it first appeared in 1954, *Prokleta avlija* (*The Damned Yard*) by Ivo Andrić has gone through many interpretations. We consider Ivo Frangeš's reading of this work, titled *U avliji, u prokletoj – priča i egzistencija u Andrićevoj umjetnosti* (*In the yard, in the damned yard – narrative and existence in Andrić's art*), to be the most poetic and precise perception of Andrić's poetry of narration. In the introduction, the paper starts from the text of *Prokleta avlija* itself and records the most important points of interpretation by particular literary historians and critics. Frangeš's interpretation, due to his distinct sentence and dioptric power – which discloses the central particle – differs from the previous ones as well as from the ones that followed. *Andrić-like narrative* talent and faith in the story can also be recognized in the writings of contemporary Croatian storywriters. On this occasion, and along the lines of Frangeš's perception of the inability to stop words,

we will interpret two texts, the ones that directly refer to *Prokleta avlija* (Feđa Šehović, *Gorak okus duše / Bitter Taste of Soul/* and Josip Mlakić, *Kad magle stanu / When the Fogs Stop/*). Can the narrative save us from history, politics and evil, can we step out from it and who, generally, has the right to be a narrator and who a listener? These are some common places in *Andrić-like type of narration*, independently of stylistic periods and data regarding generational affiliation of certain authors. They are clearly visible only if we approach text and story with Ivo Frangeš's literary sensibility.

Key words: Ivo Andrić, *Prokleta avlija (The Damned Yard)*, Ivo Frangeš, story, narration, recording, history

* * *

Dr. sc. Antun Pavešković

*Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe
HAZU*

Odsjek za povijest hrvatske književnosti

*Institute for the History of Croatian Literature, Theater and
Music, Croatian Academy of Sciences and Arts*

Division for the History of Croatian Literature

FRANGEŠOV UVID U STARIJU DUBROVAČKU KNJIŽEVNOST

Sukladno svojoj metodi lingvističke kritike, obradio je Frangeš dubrovačku dionicu hrvatske književne povijesti elegantnom rečenicom, biranom frazom, poantirajući efektno sve ono što je imao reći o dubrovačkim književnicima. Cijeneći dubrovačku književnu »skladnost«, tj. odnjegovani stil i tradiciju estetski izbrušena pisanja, na isti je način, poštujući osnovno načelo stilističke kritike po kome je i pisanje o književnosti književnost ili barem mora imati diskurzivne osobine lijepe književnosti, istim pristupom pisao o dubrovačkim piscima i njihovim djelima. Bitno je naglasiti da Frangeš dubrovačku književnost smatra identitetski neodvojivim dijelom hrvatske književne cjeline, ali i hrvatsku književnost smatra krucijalno obilježnom dubrovačkim književnim doprinosom.

Vrednujući Dubrovnik po onome što je dao, i sačuvao, tijekom dugih stoljeća, Frangeš naglašava da to Grad čini iznimnim ne samo u okviru hrvatske kulture, nego i u odnosu na Europu i svijet uopće. Iako su neke dionice hrvatske dopreporodne književnosti u Frangeša mjestimice bivale i zanemarene, Dubrovnik i njegova književna kultura prikazani su dostojno i vjerodostojno.

Ključne riječi: Ivo Frangeš, Dubrovnik, književnost, stilistika, književna povijest, stilistička kritika

FRANGEŠ'S INSIGHT INTO OLD DUBROVNIK LITERATURE

In consistence with his method of linguistic criticism, using elegant sentence, chosen phrases and effectively emphasizing all that he had to say about authors from Dubrovnik, Frangeš analysed the Ragusan part of Croatian literary history. Appreciating Ragusan literary »harmoniousness«, that is, cultivated style and tradition of aesthetically polished writing, in the same way, using the same approach, he wrote on Dubrovnik authors and their works, respecting the basic principle of stylistic criticism by which writing about literature is also literature or at least it has to have discursive qualities of belles lettres. It is important to point out that Frangeš considers Ragusan literature as an inseparable part of Croatian literary entity, but at the same time, regarding Croatian literature as crucially labelled by Ragusan literary contribution. Evaluating Dubrovnik according to what it produced and kept during many centuries, Frangeš stresses that it makes the City extraordinary not only within the boundaries of Croatian culture, but also in relation to Europe and world in general. Although some parts of Croatian literature before the National Revival were occasionally neglected in Frangeš's studies, Dubrovnik and its literary culture are represented worthily and credibly.

Key words: Ivo Frangeš, Dubrovnik, literature, stylistics, literary history, stylistic criticism

Dr. sc. Suzana Coha

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb

**PREPORODNE TEME U
KNJIŽEVNOPOVIJESNOM OPUSU
IVE FRANGEŠA**

U bibliografiji Ive Frangeša učestalošću se i kontinuiranom prisutnošću ističu, među ostalima, i preporodne teme, obrađene bilo u formi sintetskih prikaza toga razdoblja bilo u sklopu pojedinačnih studija i napisa o istaknutim njegovim predstavnicima (A. i I. Mažuraniću, Lj. Gaju, P. Preradoviću, D. Jarnević) ili ključnim književnim i kulturnim artefaktima (*Hèrvati Madjarom, Smrt Smail-age Čengića, Danica* i dr.). U radu koji se predlaže ovim sažetkom ponudio bi se osvrt na rečeni književnopovijesni opus. Analizom i interpretacijom navedenoga pokušale bi se propitati pretpostavke i reperkusije Frangešova zastupanja i prakticanja stilističke i estetičke kritičke metode, s jedne, te njegova uvjerenja o hrvatskoj književnosti i književnoj povijesti kao pokretačima i indikatorima procesa nacionalne identifikacije i emancipacije, s druge strane. Nastojalo bi se ukazati na odnos Frangešovih književnopovijesnih estetskih kriterija (pr)ovjerenih na svjetskim klasicima te njegovih ocjena preporodne književnosti, kao i na to kako su se njegovi sudovi institucionalno potvrđivali i posljedično ugrađivali u temelje modernoga hrvatskog književnog kanona. Kao rezultat istraživanja trebala bi se iskristalizirati Frangešova uloga u pozicioniranju preporodne u sustavu nacionalne književnosti oblikovanome od kasnih 1950-ih do danas, i to s obzirom na poetičke i političke uvjete i učinke toga pozicioniranja.

Ključne riječi: hrvatski narodni preporod, romantizam, Ivo Frangeš, književna povijest, nacionalni identitet

NATIONAL REVIVAL THEMES IN IVO FRANGEŠ'S LITERARY-HISTORICAL OPUS

In Ivo Frangeš's bibliography, revival themes, among others, stand out by their frequency and continual presence, whether they were discussed in the form of synthetic surveys of the period or within the context of individual studies and writings on its prominent representatives (A. and I. Mažuranić, Lj. Gaj, P. Preradović, D. Jarnević) or major literary and cultural artefacts (*Hèrvati Madjarom*, *Smrt Smail-age Čengića*, *Danica* etc.). In the paper proposed by this summary a review of stated literary-historical opus would be offered. By the analysis and interpretation of the above mentioned we will attempt to examine presumptions and repercussions of Frangeš's supporting and practicing stylistic and aesthetic critical method on the one hand, and his beliefs regarding Croatian literature and literary history as promoters and indicators of the process of national identification and emancipation on the other. The paper will try to indicate the relationship between Frangeš's literary-historical aesthetic criteria verified on the world classics and his reviews of the revival literature, as well as the institutional confirmation of his judgements and, consequently, their building into the foundations of modern Croatian literary canon. The result of this research should be getting a more clear picture of Frangeš's role in positioning revival literature within the system of national literature, shaped from the late 1950-ies until today, with regard to poetic and political conditions and effects of that positioning.

Key words: Croatian national revival, Romanticism, Ivo Frangeš, literary history, national identity

* * *

Dr. sc. Dubravka Brezak-Stamać

XV. gimnazija u Zagrebu

XV. Secondary School, Zagreb

FRANGEŠOV MAŽURANIĆ

U središtu pozornosti rasprave jest Frangešova lingvo-stilistička analiza Mažuranićevog spisa *Hrvati Mađarom*. Čitajući Frangešovu raspravu *Mažuranićev spis »Hrvati Mađarom«*, pola stoljeća nakon prvoga objavljivanja u Akademijinom *Forumu* 1963., nastojat će se govoriti o trima činjenicama:

– koliko je Mažuranićev spis *Hrvati Mađarom*, tiskan 1848., politički i diplomatski tekst, te kako ga možemo pojmiti i interpretirati kao književni tekst, poslanicu;

– kako je Frangeš »pročitao« Mažuranićev spis unijevši u vlastitu interpretaciju tadašnja strujanja stilističke kritike, uključujući u izlaganje kategorije književno-povijesnoga te književno-teorijske postavke u to vrijeme aktualne znanosti o književnosti

– u zaključku će autorica rasprave nastojati »opisati« Mažuranićev spis, skrećući pozornost s Frangešovog estetičkog senzibiliteta na komparatističku analizu: Mažuranićeva poslanica kao primjer stiliziranog pisma upućenog imenovanom, ali imaginarnom adresatu – mađarskom narodu; autoreferencijalnost Mažuranićevog pisma tj. u naravi je javnih poslanica da nužno ne iziskuju odgovor; poslanica *Hrvati Mađarom* potvrđuje Mažuranićevo poznavanje klasične retorike (dijaloška forma, oponašanje živoga razgovora na mimetičan način obraćanjem odsutnom primatelju) te poetike epistolografije (stalni topisi, birane fraze, sklonost citiranju te argumentiranje citata, stalne formule uvoda i zaključka) s ciljem postizanja retoričkog učinka – ostaviti dojam na čitatelja. Naime, Mažuranić je bio osoba javnosti, intelektualac, pjesnik, političar i poliglot.

Ključne riječi: politički tekst, diplomatski tekst, stilistička kritika, poslanica, poetika epistolografije

FRANGEŠ'S MAŽURANIĆ

In the center of the paper's attention is Frangeš's linguostylistic analysis of Mažuranić's piece of writing titled *Hrvati Mađarom*. Reading Frangeš's treatise *Mažuranićev spis »Hrvati Mađarom«*, half a century after its first publication in *Academy's Forum* in 1963, we will try to expound three facts: 1. to what extent is Mažuranić's text *Hrvati Mađarom*, published in 1848, a political and diplomatic piece of writing, and how can we perceive and interpret it as a literary text, an epistle; 2. how Frangeš »read« Mažuranić's text bringing into his own interpretation the then stylistic criticism trends, including into his presentation categories of literary-historical as well as literary-theoretical propositions of at that time actual literary science; 3. in conclusion, the author of this paper will attempt to »describe« Mažuranić's text, diverting attention from Frangeš's aesthetic sensitivity to comparative analysis: Mažuranić's epistle as an example of a stylized letter sent to a named, but imaginary addressee – to Hungarian people; the autoreferentiality of Mažuranić's letter, that is, it is in the nature of public epistles that they do not necessarily demand an answer; epistle *Hrvati Mađarom* confirms Mažuranić's knowledge of classical rhetoric (dialogical form, imitating live conversation in a mimetic way by addressing an absent recipient) and epistolary poetics (common topoi, chosen phrases, tendency toward quotation and quotation argumentation, unchanged introduction and conclusion formulas) with the goal of reaching a rhetorical effect – making an impression on a reader. That is to say Mažuranić was a public figure, namely an intellectual, a poet, a politician and a polyglot.

Key words: political text, diplomatic text, stylistic criticism, epistle, poetics of epistolography

* * *

Dr. sc. Ivan Bošković, izv. prof.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu

Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Split

OBLJETNICE I KNJIŽEVNI NADNEVCI U OPUSU IVE FRANGEŠA

Kao pisac kojemu je »hrvatska književnost najpreča«, o nekim je imenima književne povjesnice Frangeš pisao višekratno. S podjednakim osjećajem za sve hrvatske zemlje i sva književna razdoblja – uz Kranjčevića, Preradovića, Krležu, Vidrića, Matoša i Mažuranića, koji u prepoznatljivu autorskom slogu imaju status povlaštenih i opsesivnih tema – pisao je i o brojnim obljetnicama i nadnevcima književne povijesti u širokom rasponu od srednjovjekovlja do naših dana. U tim napisima Frangeš je manifestirao snagu sveobuhvatnog duha kojega ni veličina imena ni blizina događaja nije lišila snage kritičkog uvida i realnog, književno-povijesno utemeljenog suda. Pri tome je svjesno nastojao naglasiti i posvijestiti značenje pojedinog imena, djela ili književnog događaja, i tako širu javnost senzibilizirati za književnost u kojoj je vidio izraz duboke nacionalne energije i onoga po čemu pojedinac i narod gradi svoje mjesto među narodima. Za takve svoje istupe Frangeš je svrhovito birao novinski medij i svoj diskurs prilagođavao širokom krugu čitatelja, pri čemu je suhoparne činjenice zaodijevao prikladnim književnim ruhom s mnoštvom asocijacija i refleksija, potvrđujući ljepotom eruditskog stila atribuciju strasnog ljubitelja i »gospodina hrvatske književnosti«.

U radu je naglasak na nekim od Frangešovih obljetničkih napisa i komentara.

Ključne riječi: Ivo Frangeš, književni jubileji, književne obljetnice, opsesivne teme, novinski stil, eruditski stil

ANNIVERSARIES AND LITERARY DATES IN IVO FRANGEŠ'S OPUS

As a writer to whom »Croatian literature is the most important«, on some names in literary history Frangeš wrote more than once. Having much the same feeling for all Croatian countries and all literary periods – apart from Kranjčević, Preradović, Krleža, Vidrić, Matoš and Mažuranić, who in a recognizable authorial style have the status of privileged and obsessive themes – he also wrote on numerous anniversaries and dates in literary history, widely ranging from mediaeval to our time. In these texts, Frangeš demonstrated the strength of his comprehensive spirit, that kept the power of critical insight and realistic judgement based on literary history regardless of the greatness of the name or the proximity of an event. While doing so, he consciously tried to emphasize and bring awareness to the significance of each single name, work or literary event, therefore making general public sensitive to literature, in which he saw an expression of profound national energy and of that by which an individual and a nation build its place among other nations. For such declarations Frangeš was purposefully choosing newspaper medium and adapting his discourse to a wide circle of readers, dressing dry facts in an appropriate literary attire with an abundance of associations and reflections, confirming by the beauty of erudite style an attribution of a passionate devotee and »a gentleman of Croatian literature«. The paper points out some of Frangeš's anniversary texts and comments.

Key words: Frangeš, literary jubilees, literary anniversaries, obsessive themes, newspaper style, erudite style

* * *

TRST, 20. travnja 2012., 9.00 sati
TRIESTE, April 20th 2012, 9:00

DRUGA SJEDNICA SECOND SESSION

Akademik Tonko Maroević
Institut za povijest umjetnosti
Institute of Art History

FRANGEŠOV IZLET U APENINSKI LIRSKI VRT

Kao formirani talijanist Ivo Frangeš stekao je neprolaznih zasluga u tumačenju niza književnih pojava i protagonista s prekojadranske literarne scene, kako onih iz prošlosti tako i iz novijih vremena. Ali njegovi književni portreti i interpretacije pretežno se odnose na iznimno značajne prozaike (Verga, Moravia, Pratolini) i možda još značajnije povjesničare i stilističke kritičare (De Sanctis, Devoto, Spitzer), uz tek povremeno obraćanje velikim poetskim univerzumima (Dante, Ariosto). U svojem prilogu pozabavio bih se, stoga – za Frangeša epizodnom – činjenicom da njegovu zanimanju dugujemo i iznimno rane informacije i prve prevoditeljske pokušaje vezane uz protagoniste modernoga talijanskoga pjesništva, kao što su Ungaretti, Quasimodo i Gatto, a predstavio bih i autorov odnos prema lirici, odnosno mjesto pjesništva u njegovu kritičkom i povjesničarskom sustavu.

Ključne riječi: lirika, talijanska književnost, Ungaretti, Gatto, Quasimodo

FRANGEŠ'S EXCURSION TO APENNINE LYRICAL GARDEN

As a formed Italianist, Ivo Frangeš won lasting merits in interpreting a series of literary phenomena and protagonists from the over-Adriatic literary scene, both those from the past and from recent times. His literary portraits and interpretations, however, for the

most part refer to exceptionally notable prose-writers (Verga, Moravia, Pratolini) and maybe even more notable historians and stylistic critics (De Sanctis, Devoto, Spitzer), with only occasionally turning to great poetic universes (Dante, Ariosto). In this paper, therefore, we would like to pay attention to the fact – episodic to Frangeš – that to his interest we also owe exceptionally early information and first translating attempts regarding the protagonists of modern Italian poetry, like Ungaretti, Quasimodo and Gatto, and our aim is also to show the author's relationship towards lyric poetry, that is, the place of poetry in his critical and historical system.

Key words: lyric poetry, Italian literature, Ungaretti, Gatto, Quasimodo

* * *

Prof. dr. sc. Fedora Ferluga-Petronio

Università di Udine / Udine / Italija

Università di Udine / Udine / Italy

IVO FRANGEŠ I NIKOLA ŠOP

U ovom izlaganju spominje se akademik Ivo Frangeš kao povjesničar umjetnosti iz osobnih stručnih susreta na simpoziju o Nikoli Šopu u Udinama (2003.) te na simpoziju o Nikoli Šopu u Zagrebu (2004.) u okviru HAZU. A spominje se kao čovjek i znanstvenik koji se bavio hrvatskom i svjetskom književnošću na izuzetno produbljen način. Imao je sposobnost shvatiti jezgru pojedinih problema te ući u samu bit hrvatskih autora i njihovih djela u usporedbi s drugim europskim autorima. Izuzetan je bio njegov nastup na simpoziju posvećenom Nikoli Šopu u Udinama godine 2003. Ivi Frangešu moramo zahvaliti što je sljedeće 2004. organiziran simpozij o istom autoru za 100. obljetnicu rođenja u Zagrebu u organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Frangeševa prerana smrt je svakako negativno utjecala na promociju velikog metafizičkog pjesnika Nikole Šopa u domovini i slijedom toga i u inozemstvu.

Ključne riječi: Ivo Frangeš, Nikola Šop

IVO FRANGEŠ AND NIKOLA ŠOP

This paper mentions academician Ivo Frangeš as an art historian, based on personal professional encounters at the conference on Nikola Šop in Udine (2003) and at the conference on Nikola Šop in Zagreb (2004) organized by the Croatian Academy of Sciences and Arts. He is referred to as a man and a scientist who studied Croatian and world literature in an extraordinarily profound way. He had an ability to understand the core of certain problems and get to the very point of Croatian authors and their works in comparison with other European authors. His appearance at the conference dedicated to Nikola Šop in Udine in 2003 was exceptional and it is thanks to Frangeš that another conference on the same author was organized next year, in 2004, in Zagreb by the Croatian Academy of Sciences and Arts, celebrating the 100th anniversary of Šop's birth. Frangeš's untimely death certainly had a negative influence on the promotion of the great metaphysical poet Nikola Šop both in his homeland and abroad.

Key words: Ivo Frangeš, Nikola Šop

* * *

Dr. sc. Valnea Delbianco, izv. prof.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Juraj Dobrila University in Pula

IVO FRANGEŠ I HRVATSKA TALIJANISTIKA

U radu će se prikazati dio opusa Ive Frangeša iz razdoblja u kojem je on kao znanstvenik i predavač bio vezan za hrvatsku talijanistiku. Obrazovanjem romanist i kroatist, taj je znanstvenik u prvom desetljeću svoga rada preveo i uredio nekoliko tisuća stranica iz djela talijanskih pisaca. Njegove studije i traduktološki interesi unutar talijanistike obuhvaćaju razdoblja starije talijanske književnosti (Dante i Machiavelli) te

razdoblja Ottocenta i Novecenta. Privržen idealima ljepote, sklada i humanizma, Frangeš je upravo u književnosti prekojadranskih susjeda pronalazio spomenute ideale jer ih je ona »suvereno izražavala i obilato razdavala«. Razumijevajući osobitost položaja talijanske književnosti u odnosu na hrvatsku i njihove bogate i plodne veze, Frangeš je svojom talijanističkom znanstvenom dionicom dao izniman doprinos ne samo stasanju hrvatske talijanistike već je ona u mnogočemu odredila osebnost njegova puta hrvatskoga književnoga povjesničara.

Gljučne riječi: hrvatska talijanistika, hrvatsko-talijanska književna prožimanja

IVO FRANGEŠ AND CROATIAN ITALIAN STUDIES

The paper will show part of Ivo Frangeš's opus from the period in which he as a scientist and lecturer was connected with Croatian Italian Studies. A graduated teacher of Romance languages and literature and Croatian language and literature, in the first decade of his work this scientist translated and edited several thousand pages from the works of Italian writers. His studies and translational interests within Italian Studies cover the period of old Italian literature (Dante and Machiavelli) and the periods of Ottocento and Novecento. Faithful to ideals of beauty, harmony and humanism, it is precisely in the literature of our neighbours across the Adriatic where Frangeš used to find the above mentioned ideals, because it »masterfully expressed and abundantly dispensed« them. Understanding the peculiarity of Italian literature's position in relation to Croatian literature and their opulent and productive connections, Frangeš by his scientific preoccupations with Italian Studies gave an exceptional contribution not only to the development of Italian Studies in Croatia, but it also in many ways defined the distinctiveness of his path as a Croatian literary historian.

Key words: Italian Studies in Croatia, Croatian-Italian literary interconnections

* * *

Božidar Petrač

Društvo hrvatskih književnika

Croatian Writers' Association

TALIJANSKE TEME IVE FRANGEŠA

U izlaganju »Talijanske teme Ive Frangeša« autor nastoji pokazati koliko je talijanska književnost i sam status Ive Frangeša kao talijanista/romanista utjecao na njegovo bavljenje hrvatskom književnošću, odnosno koliko je njegovo sudioništvo u talijanistici, njegovo pohrvaćivanje talijanskih književnika, primjerice Verge, Manzoni, Machiavelli, Vittorini i remek-djela talijanske književnosti i kulture De Sanctisove *Povijest talijanske književnosti* pridonijelo njegovoj *Povijesti hrvatske književnosti* (1987.), odnosno u novim slobodnim povijesnim i društvenim okolnostima njemačkom izdanju *Geschichte der kroatischen Literatur von den Anfängen bis zur Gegenwart* (1995.).

Od godine 1956. kad započinje predavati povijest novije hrvatske književnosti sve do umirovljenja 1985. Ivo Frangeš zapravo ostvaruje istinsku avanturu europeizacije hrvatske književnosti zahvaljujući i visokim vrijednosnim kriterijima koje je crpio iz svojih talijanskih tema te osobitim prinosima u komparatističkim istraživanjima Danteove sudbine u hrvatskoj književnosti ili fenomena petrarkizma. Frangeš se, zaključuje autor, vrijednosno oslanjao na najbolja djela, osobnosti i stranice talijanske književnosti i kulture.

Ključne riječi: talijanski pisci, kroatističko-talijanističke teme, Dante, Verga, Manzoni, Machiavelli, De Sanctis

IVO FRANGEŠ'S ITALIAN TOPICS

In the paper »Ivo Frangeš's Italian topics«, the author attempts to show to what extent Italian literature and Ivo Frangeš's status as Italianist/Romanicist influenced on his studies of Croatian literature, that is, how much his participation in Italian studies, his Croatianization of Italian authors like Verga, Manzoni, Machiavelli, Vittorini and the master-piece of Italian literature and

culture – *History of Italian Literature* by De Sanctis – contributed to his *History of Croatian Literature* (1987), that is to the German edition *Geschichte der kroatischen Literatur von den Anfängen bis zur Gegenwart* (1995), published in new and free historical and social circumstances. From 1956, when he started teaching history of new Croatian literature, until 1985 when he retired, Ivo Frangeš was actually realizing a true adventure of Europeanization of Croatian literature owing also to high value criteria that he obtained from his Italian topics and remarkable contributions in comparative studies of Dante's destiny in Croatian literature or the phenomenon of Petrarchism. The author concluded that Frangeš, in terms of value, relied on the best works, figures and pages of Italian literature.

Key words: Italian authors, Croatian and Italian Studies topics, Dante, Verga, Manzoni, Machiavelli, De Sanctis

* * *

Persida Lazarević Di Giacomo

Università degli Studi »G. d'Annunzio«, Facoltà di Lingue e Letterature Straniere, Dipartimento di Studi Comparati e Comunicazione Interculturale / Chieti-Pescara / Italia
Università degli Studi »G. d'Annunzio«, Facoltà di Lingue e Letterature Straniere, Dipartimento di Studi Comparati e Comunicazione Interculturale / Chieti-Pescara / Italy

POKUŠAJ IVE FRANGEŠA U ZASNIVANJU (MIKRO)SINTEZA TALIJANSKE KNJIŽEVNOSTI

Ovim će se radom analizirati pokušaj Ive Frangeša u zasnivanju (mikro)sinteza talijanske književnosti. Poslije studija napisanih od talijanskih autora, svakako najvažnije studije na polju talijanistike su hrvatske, i tu veliki dio u postizanju takvog statusa hrvatske talijanistike pripada upravo Ivi Frangešu. Frangešovo višegodišnje pisanje o talijanskim temama predstavlja duboku refleksiju o uvjetima talijanske književnosti, o talijanskoj književnoj kritici

i književnoj povijesti. Kritički duh Ive Frangeša odražava se u brojnim analizama djela talijanskih autora i analizama književnih razdoblja. Svaki diskurs o književnosti pretpostavlja, implicitno ili eksplicitno, stav o raznim pitanjama i problematikama kao što su književne namjere, književna stvarnost i recepcija, književna povijest i vrijednost, pa stoga refleksije Ive Frangeša označavaju bitni doprinos proučavanju povijesti talijanske književnosti, dijakrono i sinkrono. U tom pogledu brojne Frangešove talijanske studije predstavljaju svojevrsni pokušaj stvaranja (mikro) sinteza talijanske književnosti: to pretpostavlja stav književnog povjesničara i kritičara prema vrijednostima dotične književnosti kojom se bavi, odnosno u konkretnom slučaju u njima se manifestira Frangešova privrženost idealima ljepote, sklada i humanizma koji karakteriziraju talijansku književnost.

Ključne riječi: Ivo Frangeš, talijanska književnost, (mikro)sinteze

IVO FRANGEŠ'S ATTEMPT AT ESTABLISHING (MICRO)SYNTHESES OF ITALIAN LITERATURE

This paper will analyse Ivo Frangeš's attempt at establishing (micro)syntheses of Italian literature. After studies written by Italian authors, certainly the most important studies in the field of Italian studies are Croatian and it is to a large degree precisely Frangeš's merit in attaining such a status of Italian studies in Croatian literary science. Frangeš's years-long writing on Italian themes represents a profound reflection upon the conditions of Italian literature, on Italian literary criticism and literary history. Ivo Frangeš's critical spirit reflects in numerous analyses of works written by Italian authors and analyses of literary periods. Implicitly or explicitly, any discourse on literature presupposes attitude towards various issues and problems, such as literary intentions, literary reality and reception, literary history and value. Therefore, Ivo Frangeš's reflections indicate an important contribution to the study of the history of Italian literature, both diachronically and

synchronically. In that sense, many of Frangeš's Italian studies represent sort of an attempt at creating (micro) syntheses of Italian literature: it is presupposed by an attitude of literary historian and critic towards the values of literature in question that he is dealing with, that is, in the particular case, Frangeš's devotion to ideals of beauty, harmony and humanism as the characteristics of Italian literature, manifest in them.

Key words: Frangeš, Italian literature, (micro)syntheses

* * *

Dr. sc. Cvijeta Pavlović, izv. prof.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb

**UČENIK »UČITELJA ENERGIJE«: FRANGEŠOV
PRIJEVOD STENDHALOVIH TALIJANSKIH
KRONIKA**

Komparativna analiza Frangešove *Povijesti hrvatske književnosti* rasvjetljuje postupke kojima je autor nacionalnu književnost uokvirio u kontekst svjetske književnosti. U takvom okviru u Frangešovim je prosudbama posebno mjesto zauzeo francuski književnik Marie-Henri Beyle (1783.–1842.), koji je kao konjički potporučnik pratio Napoleonovu vojsku u pohodu na Italiju i koji se pod pseudonimom Stendhal trajno nadahnjivao iskustvom boravka u Italiji, te napustivši državničku službu živio kao pisac i kozmopolit. Stendhalova biografija i Stendhalovo književno djelo ušlo je u Frangešov kanon svjetske književnosti u dvostrukom ključu: s jedne strane kroz isticanje Stendhala kao jednoga od odabranih svjetskih klasika uz pomoć kojih se lakše tumače dometi pojedine, u ovom slučaju domaće, hrvatske književnosti i kulture, a s druge strane putem prakse književnoga prevođenja njegova djela, tj. njegovih *Talijanskih kronika* (prev. 1948.; 1985.; 1997.). Stendhalovo djelo našlo je idealnog promicatelja u

Frangešovoj italofiliji i frankofiliji u najboljem smislu riječi. U tom spletu Frangešovih nastojanja, članak će uspostaviti odnos postojećih ili nepostojećih prijevoda prema oblikovanju pojma svjetske književnosti.

Ključne riječi: Ivo Frangeš, Stendhal, *Talijanske kronike*, prijevod, svjetska književnost

DISCIPLE OF »ENERGY TEACHER«: FRANGEŠ'S TRANSLATION OF STENDHAL'S *ITALIAN CHRONICLES*

Comparative analysis of Frangeš's *History of Croatian Literature* sheds light on the methods by which the author framed national literature in the context of world literature. In such a context, a special place in Frangeš's assessments belongs to French author Marie-Henri Beyle (1783 – 1842), who as a cavalry second lieutenant followed Napoleon's army marching on Italy. Beyle was, under a pseudonym Stendhal, permanently inspired by his experience of staying in Italy and, after abandoning the government employment, lived as a writer and a cosmopolitan. Stendhal's biography and Stendhal's literary work entered Frangeš's canon of world literature in two ways: on the one hand, through emphasizing Stendhal as one of the chosen world classics helping to account for the scopes and achievements of particular, in this case local, Croatian literature and culture, and on the other, by the practice of literary translation of his works, that is, his *Talijanske kronike /Italian Chronicles/* (trans. in 1948, 1985 and 1997). Stendhal's work found an ideal promoter in Frangeš's Italophilia and Francophilia in the best sense of these words. In this tangle of Frangeš's efforts, the paper will establish the relation of existing or non-existing translations towards forming of the notion of world literature.

Key words: Frangeš, Stendhal, *Talijanske kronike /Italian Chronicles/*, translation, world literature

* * *

Dr. sc. Natka Badurina

*Università di Udine / Facoltà di lingue e letterature straniere
/ Dipartimento di lingue e letterature straniere (DILE) /
Udine / Italija*

*Università di Udine / Facoltà di lingue e letterature straniere
/ Dipartimento di lingue e letterature straniere (DILE) /
Udine / Italy*

IVO FRANGEŠ I TALIJANSKA KNJIŽEVNA KRITIKA

U radu će se istražiti višestruki, plodonosni i kritički odnosi Ive Frangeša s pojedinim metodologijama proučavanja književnosti u okviru tradicije talijanske književne kritike od De Sanctisa preko Crocea do Giacomina Devota. Promotrit će se varijante stilističke metode u Italiji, te talijanska recepcija Lea Spitzera koja je posredovala i u Frangešovom upoznavanju s djelom ovog teoretičara. Istražit će se kako je, djelomično izgrađena na takvim temeljima, Frangešova osebujna metoda primijenjena na djela talijanske književnosti.

Ključne riječi: Ivo Frangeš, Francesco De Sanctis, Benedetto Croce, Giacomo Devoto, stilistika

IVO FRANGEŠ AND ITALIAN LITERARY CRITICISM

The paper will explore Ivo Frangeš's multiple, fruitful and critical relations to particular literary study methodologies within the context of Italian literary criticism tradition from De Sanctis to Croce and later to Giacomo Devoto. Variants of stylistic method in Italy will be closely examined, as well as the Italian reception of Leo Spitzer, which served as a medium in Frangeš's acquaintance with this theoretician's work. The way in which Frangeš's distinctive method, partly built on such foundations, was applied to works in Italian literature will be studied.

Key words: Ivo Frangeš, Francesco De Sanctis, Benedetto Croce, Giacomo Devoto, stylistics

* * *

Prof. dr. sc. Slobodan Prosperov Novak

Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

Academy of Dramatic Arts, University of Zagreb

POSTUMNA ISPRIKA IVU FRANGEŠU

Autor na osnovu sačuvane građe opisuje okolnosti kritike Frangešove *Povijesti hrvatske književnosti* koju je iznio na okruglom stolu časopisa *Republika*. Obrazložiti će se argumenti iznesene kritike kao što će se osvijetliti i okolnosti iz kojih je ta kritika nastala. Bit će propitano stanje otvorenih problema danas te će se u tom svjetlu raspraviti pitanja nomenklature u hrvatskoj književnoj povijesti kao i problemi njezinog prostornog ograničavanja.

Ključne riječi: Ivo Frangeš, hrvatska književnost, književna historiografija

POSTHUMOUS APOLOGY TO IVO FRANGEŠ

On the basis of preserved documents, the author describes circumstances in which criticism of Frangeš's *History of Croatian Literature*, presented at the round-table conference organized by magazine *Republika*, came about. The arguments of the presented criticism will be explained, as well as the circumstances out of which that criticism emerged. The state of issues open to debate will be questioned from today's viewpoint and in that light the questions of terminology in Croatian literary history, as well as the problems of its spatial limitations will be discussed.

Key words: Ivo Frangeš, Croatian literature, literary historiography

* * *

Prof. dr. sc. Sanda Ham

*Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera
u Osijeku*

*Faculty of Humanities and Social Sciences, Josip Juraj
Strossmayer University in Osijek*

KOGA NEMA U FRANGEŠOVOJ POVIJESTI HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI?

U radu se opisuje Frangešov pogled na hrvatsku jezičnu povijest – zastupljenost hrvatskih jezikoslovaca i njihovih djela u *Povijesti hrvatske književnosti*, a osobito u XIX. stoljeću. U tom se smislu Frangešova povijest uspoređuje sa starijim povijestima književnosti, ali i s jezičnom povijesti hrvatskoga jezika.

Ključne riječi: hrvatski književni jezik, književnojezična norma, gramatika, leksikologija, pravopis

WHO IS NOT IN FRANGEŠ'S HISTORY OF CROATIAN LITERATURE?

The paper describes Frangeš's view on Croatian linguistic history – the representation of Croatian linguists and their works in *History of Croatian Literature*, especially in the 19th century. Along this line, Frangeš's history is compared with previous histories of literature, but also with the linguistic history of Croatian language.

Key words: Croatian standard language, literary-linguistic norm, grammar, lexicology, orthography

* * *

Prof. dr. sc. Josip Lisac

Sveučilište u Zadru

University of Zadar

IVO FRANGEŠ I IDEJNA KRETANJA U HRVATSKOJ KNJIŽEVNOSTI XVIII. STOLJEĆA

Ivo Frangeš glavnu je znanstvenu pozornost posvećivao hrvatskoj književnosti XIX. i XX. stoljeća, ali je važan i njegov interes za starije pisce. Taj je interes mnogostruko važan, a osobito je bio poticajan u pitanjima povijesti hrvatskoga književnog jezika. U tom smislu poglavito treba spomenuti rad *Idejna kretanja u južnoslavenskim književnostima XVIII. stoljeća* kojim je pokrenut nov pristup periodizaciji hrvatskoga književnog jezika, nakon čega su jezikoslovci mnogo pridonijeli rješavanju toga znanstvenog pitanja.

Ključne riječi: jezik, folklor, prosvjetiteljstvo, predromantizam

IVO FRANGEŠ AND IDEOLOGICAL MOVEMENTS IN 18th-CENTURY CROATIAN LITERATURE

Ivo Frangeš paid his scientific attention mainly to Croatian literature of the 19th and 20th century, but his interest in older period writers is also important. This interest is multiply significant and it was especially stimulative in issues concerning the history of Croatian standard language. In this respect, we should particularly mention his paper *Idejna kretanja u južnoslavenskim književnostima XVIII. stoljeća* (*Ideological movements in South-Slavic literatures in the 18th century*) in which a new approach to periodization of Croatian standard language was initiated, after which linguists greatly contributed to solving this scientific issue.

Key words: language, folklore, Enlightenment, pre-Romanticism

* * *

Dr. sc. Hrvojkja Mihanović-Salopek

*Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe
HAZU*

Odsjek za povijest hrvatske književnosti

*Institute for the History of Croatian Literature, Theater and
Music, Croatian Academy of Sciences and Arts*

Division for the History of Croatian Literature

FRANGEŠOVA INTERPRETACIJA SILVIJA STRAHIMIRA KRANJČEVIĆA

U radu *Frangešova interpretacija S. S. Kranjčevića* analizira se definitivno i najopsežnije Frangešovo sagledavanje Kranjčevićeva pjesništva, objavljeno unutar edicije »Stoljeća hrvatske književnosti« (1996.) kao i njegova izbora iz Kranjčevićeva pjesništva i predgovora, objavljenog u izdanju Erasmus izdavačke kuće (1997.). S obzirom na književnokritička proturječja i oprečna mišljenja vezana uz Kranjčevićovo stvaralaštvo, u radu se posebice sagledavaju stajališta književnokritičke recepcije i Frangešove korekcije pojedinih kritičkih postavki Kranjčevićeva vremena. Također se prikazuje književnopovijesni pregled Kranjčevića do Frangešova vremena, te doprinos Ive Frangeša u valorizaciji Kranjčevićeva djela unutar hrvatske književne povijesti.

Ključne riječi: Silvije Strahimir Kranjčević, Ivo Frangeš

FRANGEŠ'S INTERPRETATION OF SILVIJE STRAHIMIR KRANJČEVIĆ

In the paper *Frangeš's interpretation of S. S. Kranjčević* we will analyse a conclusive and most extensive Frangeš's study of Kranjčević's poetry, published within »Stoljeća hrvatske književnosti« series (1996), as well as his selection of Kranjčević's poems with his preface published by Erasmus publishing house (1997). In view of literary-critical contradictions and contradictory opinions with regard to Kranjčević's work, the paper lays particular emphasis on viewpoints of literary-critical reception and Frangeš's corrections of certain critical thesis of Kranjčević's time. A literary-historical

overview of works on Kranjčević until Frangeš's time is also outlined, as well as Ivo Frangeš's contribution to validation of Kranjčević's opus within Croatian literary history.

Key words: Silvije Strahimir Kranjčević, Ivo Frangeš

* * *

Dr. sc. Andrea Sapunar Knežević

*Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe
HAZU*

Odsjek za povijest hrvatske književnosti

*Institute for the History of Croatian Literature, Theater and
Music, Croatian Academy of Sciences and Arts Division
for the History of Croatian Literature*

FRANGEŠOVA GESCHICHTE DER KROATISCHEN LITERATUR (1995.)

Zasluzeno mjesto jednog od najistaknutijih povjesničara hrvatske književnosti Ivo Frangeš priskrbio je, između ostalog, ponajviše svojom knjigom *Povijest hrvatske književnosti*, objavljenom u Zagrebu i Ljubljani godine 1987. Drugo prošireno, njemačko izdanje te knjige pod naslovom *Geschichte der kroatischen Literatur (Von den Anfängen bis zur Gegenwart)*, objavljeno je u Kölnu, Weimaru i Beču godine 1995.

Frangeš se, po vlastitu sudu, u prvom izdanju svoje književne povijesti pretežno bavio najvećim imenima hrvatske književnosti, odredivši metodologiju svoga književnopovijesnog diskursa jasnim estetskim načelima. Frangeš je pristao na prijedlog njemačkog nakladnika koji mu je ponudio prijevod njegove književne povijesti, ali pod uvjetom da je smije nadopuniti, a namjera mu je bila ispraviti nedostatke hrvatskoga izdanja. U drugom je izdanju zadržao temeljni raspored »vrhunaca hrvatske književnosti«, ali je unio i brojne nadopune te je opseg knjige narastao za otprilike 200 stranica, a razlike su zamjetne u ispravljanju nekih propusta u cjelovitom

sagledavanju cjeline nacionalnoga književnog korpusa te u dopunama što su učinjene uvrštavanjem nekih suvremenih pisaca. Tako je po prvi put nastala opsežna povijest hrvatske književnosti na jednom svjetskom jeziku.

Ključne riječi: Ivo Frangeš, povijest hrvatske književnosti

FRANGEŠ'S GESCHICHTE DER KROATISCHEN LITERATUR (1995)

A rightful place of one of the most distinguished historians of Croatian literature Ivo Frangeš acquired, among other things, by his book *History of Croatian literature*, published in Zagreb and Ljubljana in 1987. The second, expanded, German edition of that book titled *Geschichte der kroatischen Literatur (Von den Anfängen bis zur Gegenwart)* was published in Köln, Weimar and Vienna in 1995.

In his own view, in the first edition of his literary history, Frangeš was mostly concerned with the greatest names of Croatian literature, determining the methodology of his literary-historical discourse by clear aesthetic principles. Frangeš accepted the proposal of the German publisher who offered to translate his literary history, but under the condition that he is allowed to supplement it, and his intention was to correct the faults of the Croatian edition. In the second edition, he kept the basic arrangement of »the highest points of Croatian literature«, but he also included many additions, so the book's volume increased for approximately 200 pages, and the differences are noticeable in correcting some faults regarding integral approach to the entirety of national literary corpus and in supplements made by including some contemporary authors. In that way, for the first time, a comprehensive history of Croatian literature in a foreign, world language emerged.

Key words: Ivo Frangeš, history of Croatian literature

* * *

Doc. dr. sc. Robert Bacalja / dr. sc. Katarina Ivon
Sveučilište u Zadru
University of Zadar

FRANGEŠOVA INTERPRETACIJA MATOŠEVE NOVELISTIKE

Rad se bavi obuhvatnom studijom Ive Frangeša *Stil Matoševe novelistike* u kojoj autor minuciozno raščlanjuje Matošev opus s osobitim osvrtom na Matoševu prozu. U analizi će se izdvojiti Frangešova zapažanja i ocjene Matoševih stilskih postupaka, tj. stvaranje specifičnog autorovog stilskog rastera od sinestezije, figure ponavljanja, uporabe komparativa, simbolike cvijeća, ritma rečenice, retardiranja, unošenja osobnog osjećaja, kompozicijskih specifičnosti, paralelizma, odnosa realizma i simbolizma i dr. Također će se analizirati poticaj i sraslost Matoševe proze s modernim europskim stilskim pojavama i pojedinim književnim opusima (Hoffmana, Poea, Nerval, Merimee i dr.), ali i Frangešov zaključak o Matoševu nastavljanju tradicije hrvatske fantastične književnosti (Demeter, Jorgovanić, Kovačić).

Ključne riječi: Matoševa proza, stilski postupci, sinestezija, fantastična književnost, europska i hrvatska tradicija

FRANGEŠ'S INTERPRETATION OF MATOŠ'S STORIES

The paper deals with Frangeš's comprehensive study *The Style of Matoš's Stories*, in which the author meticulously analyses Matoš's opus with special reference to Matoš's prose. The analysis will point out Frangeš's observations and judgements of Matoš's stylistic techniques and procedures, that is the creation of author's specific stylistic screen consisting of synesthesia, figures of repetition, using comparatives, symbolism of flowers, sentence rhythm, retardations, introducing personal feeling, specific composition qualities, parallelism, relation between realism and

symbolism etc. The impetus and coalescence of Matoš's prose with modern European stylistic manifestations and particular literary works (by Hoffman, Poe, Nerval, Merimee and others) will also be studied, as well as Frangeš's conclusion on Matoš as the upholder of the tradition of Croatian fantastic literature (Demeter, Jorgovanić, Kovačić).

Key words: Matoš's prose, stylistic procedures, synesthesia, fantastic literature, European and Croatian tradition

* * *

Dr. sc. Viktorija Franić Tomić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu

Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Split

FRANGEŠOVA ENCIKLOPEDIJSKA NATUKNICA KAO PRATEKST POVIJESTI HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

Autorica u svome radu istražuje postanje i zametak Frangešove *Povijesti hrvatske književnosti* iz 1987. i njezine metodološke koncepcije u tekstovima i nakanama Krležine *Enciklopedije Jugoslavije*. Osobito će se pomno vrednovati Frangešovo stvaranje hrvatskog književnog kanona kojemu je pisac u razdoblju nakon II. svjetskog rata zajedno s Krležom bio glavnim akterom. Istraživanje će uključiti analizu biografskih i socijalnih podataka kao i okolnosti u kojima je hrvatski književni kanon kojega je Frangeš promovirao na stranicama svoje *Povijesti hrvatske književnosti*. U istraživanju će se koristiti i građa Krležinih enciklopedijskih marginalija kao i niz kontekstualnih izvora.

Ključne riječi: Ivo Frangeš, Miroslav Krleža, književna historiografija, kanon, identitet, enciklopedistika

FRANGEŠ'S ENCYCLOPAEDIC ENTRY AS THE PROTOTEXT OF *HISTORY OF CROATIAN LITERATURE*

In her paper the author researches into the beginnings and embryo of Frangeš's *History of Croatian Literature* from 1987 and its methodological concepts in texts and intentions of Krleža's *Encyclopaedia of Yugoslavia*. Particularly closely will be evaluated Frangeš's creation of Croatian literary canon, in which he, together with Krleža, in the period after the Second World War was the main protagonist. Research will include the analysis of biographical and social data, as well as the circumstances in which Croatian literary canon, promoted by Ivo Frangeš on the pages of his *History of Croatian Literature*, emerged. Research will rely on documents regarding Krleža's encyclopaedic marginalia, as well as a series of contextual sources.

Key words: Ivo Frangeš, Miroslav Krleža, literary historiography, canon, identity, encyclopaedia studies

* * *

TRST, 20. travnja 2012., 16.00 sati
TRIESTE, April 20th 2012, 16:00

TREĆA SJEDNICA THIRD SESSION

Prof. dr. sc. Stanislav Marijanović, prof. em.

Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Faculty of Humanities and Social Sciences, Josip Juraj Strossmayer University in Osijek

HRVATSKA NOVELA U INTERPETACIJI IVE FRANGEŠA

Povod je naslovljenom priopćenju zajednička Frangeš-Žmegačeva knjiga *Hrvatska novela: interpretacije* (Školska knjiga, Zagreb, 1998.), prva takve vrste u nas. Utoliko prije što se ishodište interpretacije u hrvatskoj književnoj znanosti proteže na Zagrebačku stilističku školu, a obojica su interpretatora, Ivo Frangeš i Viktor Žmegač suosnivači te škole i prvorazredni promicatelji njezina modela interpretacije kao osamostaljene jezičnostilske i prosudbene metode »unutarnjeg pristupa« i ophođenja s tekstom kao osamostaljenom književnom umjetninom.

U pregledno datoj ekspoziciji antologijskih novela nove hrvatske književnosti, sadržanih u Frangešovim stilističkim studijama, esejima i književnopovijesnim prosudbama, on ih izabire i interpretira ukupno dvanaest od jedanaestorice hrvatskih novelista, sve od novela protorealističke poetike *Prijan Lovro, Karanfil s pjesnikova groba* Augusta Šenoe do suvremenoga »glasa uspomena« iz novele *Badessa madre Antonia* Slobodana Novaka, ali znatno ih je više s kojima ih Ivo Frangeš povezuje u međusobnoj interpretaciji i primateljima spremnim na »unutarnji pristup« razdaje svojom umjetnošću riječi ostvarenom tvorevinom: uvijek novom i tehnološki moćnom jezičnostilskom zbiljom interpretativnog pisanja.

Ključne riječi: hrvatska novela, Ivo Frangeš, Zagrebačka stilistička škola

CROATIAN STORY IN IVO FRANGEŠ'S INTERPRETATION

Cause for this paper is Frangeš's book *Hrvatska novela: interpretacije* [*Croatian stories: interpretations*] (Školska knjiga, Zagreb, 1998), first of its kind in Croatia, written by in co-authorship with Viktor Žmegač. All the more so that the starting point of interpretation in Croatian literary science extends over to Zagreb School of Stylistics, and both interpreters, Ivo Frangeš and Viktor Žmegač, were cofounders of that School and first-rate promoters of its model of interpretation as an independent linguo-stylistic and assessment method of »internal approach«, treating text as an autonomous literary work of art. In a well laid out exposition of anthological stories of new Croatian literature, included in Frangeš's stylistic studies, essays and literary-historical reviews, he makes a selection and interprets all together twelve of them written by eleven Croatian story writers, all the way from stories belonging to pre-realistic poetics such as *Prijan Lovro / Fellow Lovro!* and *Karanfil s pjesnikova groba / Carnation from Poet's Grave!* by August Šenoa to contemporary »voice of memories« from Slobodan Novak's story *Badessa madre Antonia*. But there are considerably more that Ivo Frangeš connects them with in mutual interpretation and offers to recipients prepared for the »internal approach«, using his by art of the words realized creation: the always new and technologically powerful linguo-stylistic reality of interpretative writing.

Key words: Croatian story, Ivo Frangeš, Zagreb School of Stylistics

* * *

Prof. dr. sc. Zlata Šundalić

*Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera
u Osijeku*

*Faculty of Humanities and Social Sciences, Josip Juraj
Strossmayer University in Osijek*

IVO FRANGEŠ O STAROJ HRVATSKOJ KNJIŽEVNOSTI

U radu će se u središtu pozornosti nalaziti Frangešova *Povijest hrvatske književnosti* (1987.) i to posebice prvih pet periodizacijskih cjelina kojima je obuhvaćena stara hrvatska književnost (1. *Srednjovjekovna književnost*, 2. *Hrvatski latinizam*, 3. *Usmena književnost i počeci umjetne. Renesansa*, 4. *Reformacija. Protureformacija. Barok*, 5. *Racionalizam. Predromantizam*). Analizirat će se ponuđena koncepcija povijesti književnosti, periodizacijsko nazivlje, njegova primjerenost obuhvaćenoj književnoj građi, kriteriji određivanja početka i kraja određenog razdoblja. Posebna će pozornost biti usmjerena na renesansno vrijeme u hrvatskoj književnosti i to u odnosu na lirski žanr maskerate čiji je nastanak vezan uz pokladno vrijeme. Poticajnost Frangešove *Povijesti* istražiti će se posebice u odnosu na hrvatske jeđupke.

Ključne riječi: Ivo Frangeš, povijest književnosti, periodizacija, renesansa, maskerata, Jeđupka

IVO FRANGEŠ ON OLD CROATIAN LITERATURE

The paper will focus on Frangeš's *History of Croatian Literature* (1987), particularly on the first five wholes in literary-historical periodization which cover the period of old Croatian literature (1. *Mediaeval literature*, 2. *Croatian Latinism*, 3. *Oral literature and the beginnings of artistic literature. Renaissance*, 4. *Reformation. Counter-Reformation. Baroque*, 5. *Rationalism. Pre-Romanticism*). An offered concept of literary history will be analysed, as well as terminology of periodization, its adequacy to covered literary documents and criteria

for determining the beginning and end of a specific period. Special attention will be paid to the time of Renaissance in Croatian literature, particularly in relation to lyrical genre of masque, the origin of which is connected with carnival time. Stimulating qualities of Frangeš's *History* will be researched especially with regard to Croatian carnival poem *jeđupka*.

Key words: Ivo Frangeš, literary history, periodization, Renaissance, masque, carnival poem *jeđupka*

* * *

Prof. dr. sc. Vlasta Rišner

Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Faculty of Humanities and Social Sciences, Josip Juraj Strossmayer University in Osijek

**IVO FRANGEŠ KROZ
JEZIKOSLOVNU PRIZMU:
PITANJE STILA
I POGLED NA JEZIK ILIRACA**

Rad se oblikuje dvodijelno; u prvom se dijelu uspoređuje Frangešovo shvaćanje stila, a u drugom njegov prinos pretisku *Danice* te ostali radovi vezani uz ilirizam i hrvatski narodni preporod. Za pojam se stila kod Ive Frangeša vezuju strukturalističke Saussureove dihotomije jezik i govor, uopćeno (društveno uvjetovano) i pojedinačno, te se problematizira pojam izbora i, s tim u vezi, pitanje položaja književnoga jezika prema normi.

U drugom se dijelu podatci i navodi iz djela ilirskih i preporodnih pisaca koje Ivo Frangeš donosi uspoređuju s izvornim jezikom navedenih autora. Utvrđuje se načelo njihova prenošenja, tj. tekstološko načelo Ive Frangeša.

Ključne riječi: stil, književni jezik, ilirizam, tekstološko načelo

IVO FRANGEŠ SEEN THROUGH A LINGUISTIC PRISM: THE QUESTION OF STYLE AND VIEW ON THE LANGUAGE OF ILLYRIANS

The paper is formed in two parts; in the first part, Frangeš's understanding of style is analysed, and in the second his contribution to the reprint of *Danica* and other papers regarding the Illyrian Movement and Croatian National Revival. The notion of style in Ivo Frangeš's work is linked to structuralist De Saussure's dichotomies language and speech, general (socially conditioned) and individual. The notion of choice is also discussed and, in relation to that, the question of standard language position in comparison to the norm. In the second part of the paper, the information and data from works written by Illyrian and Revival authors, analysed by Ivo Frangeš, are compared with the authentic language of the stated authors. The principle of their transfer, ie Ivo Frangeš's principle of textual criticism is determined.

Key words: style, standard language, Illyrian Movement, principle of textual criticism

* * *

Dr. sc. Nina Aleksandrov-Pogačnik

Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu

Centre for Croatian Studies, University of Zagreb

POVIJEST NA RAZMEĐI (IZMEĐU OPĆEG I OSOBNOG). KNJIŽEVNOPOVIJESNE ODREDNICE IVE FRANGEŠA

Ovaj rad će pokušati izdvojiti metodološka uporišta na kojima se temelji književnopovijesna koncepcija Ive Frangeša, uglavnom na podlozi njegove *Povijesti hrvatske književnosti*. U tome će se smislu detektirati ono što je novost u njegovu radu, s obzirom na kontekst hrvatske književne historiografije i što se zapravo krije iza sintagme dobrog stilista, koja se uvijek pridjevala Frangešovu pisanju.

To će svakako razotkriti koliko je Frangeš unaprijedio književnu znanost, što se sve može iščitati iz njegove *Povijesti*, čija je književnopovijesna pozicija značila istinski odmak od pozitivističke paradigme.

Ključne riječi: metodološka uporišta, književnopovijesna stajališta, odmak od pozitivističke paradigme

HISTORY AT THE CROSSROADS (BETWEEN GENERAL AND PARTICULAR). IVO FRANGEŠ'S LITERARY-HISTORICAL GUIDELINES

This paper will attempt to single out the methodological footholds which are the basis of Ivo Frangeš's literary-historical concept, mostly considering his *History of Croatian Literature*. In that sense, we will detect the novelty in his work with regard to the context of Croatian literary historiography and show what is actually hidden behind a *sintagm* »skilled stylist«, which has always been attributed to Frangeš's writing. This will certainly reveal how much Frangeš advanced literary science, what are the things that can be read from his *History* having a literary-historical position that signified a true detachment from a positivistic paradigm.

Key words: methodological footholds, literary-historical viewpoints, detachment from positivistic paradigm

* * *

Dr. sc. Vanda Babić, izv. prof.

Sveučilište u Zadru

University of Zadar

FRANGEŠOV PRILOG PROUČAVANJU USMENE KNJIŽEVNOSTI

Autorica daje uvid u Frangešov doprinos proučavanju usmene književnosti poglavito u svojoj neobjavljenoj disertaciji i u dva objavljena članka o

prijevodima hrvatskih narodnih pjesama na talijanski jezik u kojima daje temeljne postavke prevođenja naših narodnih pjesama. Proučavajući prijevode od Fortisa preko Tommasea i Kasandrića ističe njegove zasluge i pogreške tražeći od njih točno određene osobine talijanskih prijevoda naših narodnih pjesama od deseterca, do stilističkih osobina koje vode kako ističe Frangeš »da se već stvorena metrička forma nadahne poezijom, da se nađe jedan novi Carducci, koji će ozakoniti i ovaj novi, za talijansko uho, 'barbarski metar'« (Frangeš, 1951:649).

Ključne riječi: narodna pjesma, talijanski prijevodi, Frangeš, disertacija

FRANGEŠ'S CONTRIBUTION TO THE STUDY OF ORAL LITERATURE

The author of this paper provides insight into Frangeš's contribution to the study of oral literature, especially in his unpublished doctoral dissertation and in two published papers on Italian translations of Croatian folk songs in which he gives basic postulates of the translation of our folk songs. Studying translations from Fortis to Tommaseo and Kasandrić, he points out their credits and mistakes, searching in them for exactly specific qualities of Italian translations of our folk songs, from decasyllable to stylistic qualities leading to, as Frangeš states, »an already created metric form being inspired by poetry, to finding a new Carducci who will legitimize this new, to the Italian ear 'barbaric, meter'« (Frangeš, 1951: 649).

Key words: folk song, Italian translations, Frangeš, doctoral dissertation

* * *

Martina Čavar

*Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe
HAZU*

Odsjek za povijest hrvatske književnosti

*Institute for the History of Croatian Literature, Theater and
Music, Croatian Academy of Sciences and Arts*

Division for the History of Croatian Literature

FRANGEŠOV ŠENOA

U radu se razmatra jedan segment bogatog opusa hrvatskoga književnog povjesničara Ive Frangeša koji je proučavajući hrvatsku književnu historiografiju na svoj – nov način, napisao prvu, esejiziranu *Povijest hrvatske književnosti* 1987. A u njenom »Proslovu« naglasio je »da cjelovita slika jedne književnosti ovisi prije svega o djelu i djelovanju najvećih«. Jedan od tih najvećih, mogli bismo reći nosivi stup hrvatske književnosti XIX. stoljeća, jest i August Šenoa, o kojemu je Frangeš prvi put prigodom 80-godišnjice smrti progovorio u *Telegramu* 12. siječnja 1962. Nadalje, u radu će se prikazati Frangešov Šenoa, donijeti Frangešove zamjedbe i ocjene »izvanrednog talenta« Augusta Šenoe, koji je na početku svog književnog djelovanja svoje stavove o književnosti iznio u članku »Naša književnost« 1865. te o kazalištu 1866. (»O hrvatskom kazalištu«), a o kome Frangeš piše u periodici 70-ih godina XX. stoljeća te osobito u svojim *Povijestima hrvatske književnosti* (1975. i 1987.). Frangeš je i priređivač, te pisac predgovora, Šenonih romana: *Zlatarova zlata* i *Seljačke bune* te novele *Prijan Lovro*. Time je Šenoa ostao privlačan i aktualan i novim naraštajima čitatelja.

Ključne riječi: Frangeš, književna historiografija, Šenoa, Šenoino doba, roman, novela

FRANGEŠ'S ŠENOA

The paper deals with one segment in a fruitful opus of Croatian literary historian Ivo Frangeš, who, studying Croatian literary historiography in his own – new way, in 1987 wrote the first *History of Croatian*

Literature in an essayistic form. In its »Prologue« he emphasized that »a complete picture of a particular literature primarily depends on the work and activity of the greatest«. And surely one of the greatest, we might say the pillar of 19th century Croatian literature, is August Šenoa. Frangeš's first article about Šenoa was published on January 12th 1962 in *Telegram*, on the occasion of the eightieth anniversary of his death. Furthermore, the paper will show Frangeš's Šenoa, point out Frangeš's observations and judgements of an »extraordinary talent« of August Šenoa, who at the beginning of his literary preoccupations outlined his attitudes towards literature in article »Naša književnost« (»Our Literature«) written in 1865 and on theatre in 1866 (»O hrvatskom kazalištu« / »On Croatian Theatre«). Frangeš wrote about him in different periodicals during the 1970-ies and especially in his *Histories of Croatian Literature* (1975 and 1987). Frangeš is also an editor and author of prologues of Šenoa's novels *Zlatarovo zlato* (*Goldsmith's Gold*) and *Seljačka buna* (*Peasants' Revolt*) as well as the story *Prijan Lovro* (*Fellow Lovro*), contributing to Šenoa's appeal and contemporary presentation of his works to new generations of readers.

Key words: Frangeš, literary historiography, Šenoa, Šenoa's time, novel, story

* * *

Antonia Blasina Miseri

Comitato di Gorizia – Societa' Dante Alighieri, Gorizia / Italija

Comitato di Gorizia – Societa' Dante Alighieri, Gorizia / Italy

Dr. sc. Marinko Šišak

Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu

Centre for Croatian Studies, University of Zagreb

FRANGEŠOV PRISTUP MACHIAVELLIJU

Ivo Frangeš se poduhvatio prevođenja dvaju djela Niccolòa Machiavellija na hrvatski jezik, znamenitog

Vladara i njegove najpoznatije drame *Mandragola*. Frangešov prijevod *Vladara* objavljen je prvi put 1952. i od tada više puta u neizmijenjenom izdanju. Sredinom osamdesetih prevoditelj ga je na mnogim mjestima dotjerao i izmijenio. Prvi prijevod bio je popraćen povećom Frangešovom studijom o Machiavelliju u kojoj je prevoditelj nastojao objasniti povijesnu važnost tog spisa, ali i autorovu pragmatičnu viziju ujedinjene Italije. U tom smislu Frangeš je tekstu pristupio kao literarnom predlošku, ali i svojevrsnom političkom manifestu. Prevodeći *Vladara* Frangeš je uveo suvremeno čitanje i normirao hrvatsku terminologiju Machiavellijevih pojmova, ali i poduzeo se zadaće obraniti autora od stigmatizacije za makijavelizam, rasprostranjenije od samog autora i njegova djela. U radu se analiziraju Frangešovi prijevodi i pristup Machiavellijevu djelu i ličnosti.

Ključne riječi: Ivo Frangeš, Niccolò Machiavelli, makijavelizam, *Vladar*

FRANGEŠ'S APPROACH TO MACHIAVELLI

Ivo Frangeš took up translating two works by Niccolò Machiavelli to Croatian, the well-known *The Prince* and his most famous play *The Mandrake*. Frangeš's translation of *The Prince* was first published in 1952 and several times after that in an unaltered edition. In the mid 1980-ies, the translator in many places improved and changed the translation. The first translation was accompanied by Frangeš's fairly large study on Machiavelli, in which the translator attempted to explain the historical significance of this piece of writing, but also the author's pragmatic vision of united Italy. In that sense, Frangeš approached the text as both literary specimen and sort of a political manifesto. By translating *The Prince*, Frangeš introduced contemporary reading and set standards in Croatian terminology of Machiavellian concepts, but also took the role in defending the author from stigmatization for machiavellianism, more widespread than the author himself and his work.

This paper, therefore, analyses Frangeš's translations and his approach to Machiavelli's work and figure.

Key words: Ivo Frangeš, Niccolò Machiavelli, Machiavellianism, *The Prince*

* * *

Dr. sc. Mijo Lončarić

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

Institute of Croatian Language and Linguistics

FRANGEŠ I KAJKAVSKA KNJIŽEVNOST

Ivo Frangeš smatrao je da su tri najvažnija djela hrvatske književnosti: *Judita* Marka Marulića, *Smrt Smail-age Čengića* Ivana Mažuranića i *Balade Petrice Kerempuha* Miroslava Krležje. Sva su tri djela u stihu, ali svako je iz drugoga važnoga razdoblja hrvatske književnosti i povijesti, a značajno je posebno što su s ta tri djela zastupljena i sva tri narječja hrvatskoga jezika, svako na svoj specifičan način. Razlika je i u tome što su prva dva djela, Marulićevo »čakavsko« i Mažuranićevo »štokavsko«, stvorena na književnom jeziku svojega vremena, s različitim dijalektnim osnovicama, dok treće pripada dijalektalnoj književnosti, ali specifičnom Krležinom kajkavskom idiomu.

Frangeš se nakon obimne rasprave o dijalektalnoj hrvatskoj književnosti između dvaju ratova (npr. Petar Prpić: *Književni regionalizam u Hrvata*, 1936.), među prvima nakon II. svjetskoga rata, u novoj Jugoslaviji (1970.), pozabavio teoretskim pitanjem – dijalekt u hrvatskoj književnosti.

Frangeš o *Baladama* nije posebno pisao, kao ni o drugim kajkavskim korpusima, nego u okviru pregleda Krležine poezije; o Galoviću u studiji *Književni opus Frana Galovića u korpusu hrvatske književnosti*. U svojoj povijesti seriozno je prikazao i kajkavske nedijalektalne i dijalektalne pisce. Od nedijalektalnih književnika posebno piše o Zrinskom, Frankopan, Habdeliću, Brezovačkom, Šipušu – to su nedijalektalni pisci jer pišu na književnom jeziku, onom kajkavske osnovice.

U modernoj ima posebno poglavlje *Rascvat dijalektalne poezije*, a od dijalektalnih kajkavskih pisaca posebno piše o Domjaniću, Galoviću, Miškini, Goranu.

Frangeš bez obzira na jezik i književni izraz ravnopravno vrednuje književne umjetnike, i one koji su pisali na književnim jezicima kako sa štokavskom, tako i neštokavskom osnovom (s čakavskom i kajkavskom), tako i one koji pripadaju dijalektalnoj književnosti, polazeći od umjetničke vrijednosti i mjesta u hrvatskoj književnosti.

Ključne riječi: kajkavska književnost, Ivo Frangeš, dijalektalna književnost

FRANGEŠ AND KAJKAVIAN LITERATURE

Ivo Frangeš considered *Judita* by Marko Marulić, *Smrt Smail-age Čengića* by Ivan Mažuranić and *Balade Petrice Kerempuha* by Miroslav Krleža to be the three most important works in Croatian literature. All three are written in verse, but each is from a different important period of Croatian literature and history, and it is particularly significant that with these three works all three dialects of Croatian language are also represented, each in its own specific way. The difference is also in the fact that the first two works, Marulić's »Chakavian« and Mažuranić's »Shtokavian«, were created in the standard language of their respective times, with different dialectal bases, while the third belongs to dialectal literature, but to a specific Krleža's Kajkavian idiom. After a lengthy discussion on Croatian dialectal literature between the two wars (for example, Petar Prpić: *Književni regionalizam u Hrvata* /*Literary regionalism in Croatia*/, 1936), Frangeš was among the first who after the Second World War, in new Yugoslavia (1970), dealt with a theoretical issue – dialect in Croatian literature. Frangeš wrote separately neither on *Balade* nor on other Kajkavian bodies of texts, but within a survey of Krleža's poetry; on Galović in a study *Književni opus Frana Galovića u korpusu hrvatske književnosti* /*Literary opus of Fran Galović within the corpus of Croatian literature*/. In his *History* Frangeš offered a

serious representation of Kajkavian nondialectal and dialectal writers. As far as nondialectal authors are concerned – we call them nondialectal because they write in standard language of a Kajkavian base – he wrote particularly on Zrinski, Frankopan, Habelić, Brezovački, Šipuš. In chapter on Modernism, there is a subchapter titled *Rascvat dijalektalne poezije /Flourish of dialectal poetry/*, and from dialectal Kajkavian authors, he analysed Domjanić, Galović, Miškina and Ivan Goran Kovačić. Regardless of language and literary expression, Frangeš equally assesses literary artists: those who were writing in standard languages, with both Shtokavian and non-Shtokavian base (Chakavian and Kajkavian), as well as those belonging to dialectal literature, always starting from the artistic value and their place in Croatian literature.

Key words: Kajkavian literature, Ivo Frangeš, dialectal literature

* * *

Doc. dr. sc. Jadranka Mlikota

Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Faculty of Humanities and Social Sciences, Josip Juraj Strossmayer University in Osijek

FRANGEŠOV PRINOS POZNAVANJU MAŽURANIĆEVA JEZIKA

Velik je dio svojega znanstvenoga rada Ivo Frangeš posvetio interpretacijama kanonskih djela hrvatske književnosti, među njima i Mažuranićevih. Kao dopunitelj *Osmana* i pjesnik *Smrti Smail-age Čengića* mladi je Mažuranić, prema Frangešu, u književnost zakoračio svjestan potrebe rješavanja pitanja književnoga jezika. Tu je svjesnost, osim u svojim pjesničkim ostvarenjima, potvrđivao u pismima i proznim tekstovima koje je objavljivao u desetljeću svojega književnoga sjelovanja: od 1835. do 1848. godine. Zahvaljujući *Sabranim djelima* Ivana Mažuranića, koje je Frangeš uredio zajedno s

Miloradom Živančevićem, i ti prozni (neknjiževni) tekstovi pomažu razumijevanju Mažuranićevih nastojanja oko stvaranja književnoga (pjesničkoga) jezika. U radu se stoga s jedne strane iznose Frangešova zapažanja o Mažuranićevim pogledima na hrvatski jezik ilirskoga razdoblja, a s druge se strane jezičnom analizom pisama i proznih tekstova (od 1835. do 1848.) prati Mažuranićevo prihvaćanje Gajeve slovopisne reforme i jezične koncepcije iliraca.

Ključne riječi: jezik Ivana Mažuranića, Gajeva slovopisna reforma, književnojezična koncepcija iliraca

FRANGEŠ'S CONTRIBUTION TO THE KNOWLEDGE OF MAŽURANIĆ'S LANGUAGE

A large part of his scientific work Ivo Frangeš devoted to the interpretation of canonical works of Croatian literature, among them Mažuranić's. According to Frangeš, as a supplementer of *Osman* and the author of *Smrt Smail-age Čengića*, young Mažuranić stepped into literature well aware of the need to solve the issue of standard language. That awareness was confirmed not only in his poetical works, but also in his letters and prose texts which he published during the decade of his literary activity: from 1835 until 1848. Thanks to *Sabrana djela /Collected works/* of Ivan Mažuranić, edited by Frangeš together with Milorad Živančević, those prose (non-literary) texts also help in understanding Mažuranić's efforts to create standard (poetic) language. Therefore, the paper on the one hand presents Frangeš's observations regarding Mažuranić's views on Croatian language in the Illyrian period, and on the other, by a linguistic analysis of letters and prose texts (from 1835 until 1848) examines Mažuranić's acceptance of Gaj's spelling reform and linguistic concept of members of the Illyrian Movement.

Key words: Ivan Mažuranić's language, Gaj's spelling reform, Illyrian literary-linguistic concept

* * *

Doc. dr. sc. Dubravka Zima

Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu

Centre for Croatian Studies, University of Zagreb

IVO FRANGEŠ I ENCIKLOPEDIJA HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

Ivo Frangeš pokrenuo je projekt *Enciklopedija hrvatske književnosti* 1991. godine, s idejom proučavanja, tumačenja i interpretiranja hrvatske književnosti u monografskoj formi. Projekt i istoimena edicija koja uskoro počinje izlaziti u dvama nizovima (monografije o piscima i problemima hrvatske književnosti i kritički portreti hrvatskih slavista) nude novu perspektivu razumijevanja povijesti hrvatske književnosti; polazeći od ideje sinteze i međuprožimanja, pojedine »enciklopedijske« jedinice odnosno monografije nude kompetentne uvide u dosege kritičkog promišljanja pojedine književne ličnosti, pojave, problema ili razdoblja. U članku se promišljaju dosezi i doprinosi projekta i istoimene edicije u proučavanju hrvatske književnosti.

Ključne riječi: Ivo Frangeš, enciklopedija, monografije

IVO FRANGEŠ AND ENCYCLOPAEDIA OF CROATIAN LITERATURE

Ivo Frangeš started a project *Encyclopaedia of Croatian literature* in 1991, with an idea of studying, explaining and interpreting Croatian literature in monographic form. The project and an edition having the same name, which soon started to be published in two series (monographs on authors and issues of Croatian literature and critical portraits of Croatian Slavists) offer a new perspective of understanding the history of Croatian literature; starting from an idea of synthesis and mutual permeation, certain »encyclopaedic« units that is monographs provide competent insights into achievements in critical thinking concerning a particular literary figure, phenomenon, issue or period. The paper analyses scopes and contributions

of the project and edition carrying the same name to the study of Croatian literature.

Key words: Ivo Frangeš, encyclopaedia, monographs

* * *

Josipa Dragičević

*Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe
HAZU*

Odsjek za povijest hrvatske književnosti

*Institute for the History of Croatian Literature, Theater
and Music, Croatian Academy of Sciences and Arts
Division for the History of Croatian Literature*

IVO FRANGEŠ I HRVATSKA KNJIŽEVNA KRITIKA

Autorica će se u izlaganju baviti knjigom *Kritika u doba realizma* koju je Frangeš priredio i objavio u ediciji »Pet stoljeća hrvatske književnosti« (knj. 62, Matica hrvatska, Zagreb, 1976.) te će analizirati i interpretirati Frangešovu uvodnu studiju, izbor zastupljenih kritičara te sudove o njima, ali i kritike u doba realizma općenito. Poseban će naglasak biti na komparativnoj analizi Frangešovih ocjena s onima Antuna Barca, čiji su radovi o hrvatskoj književnoj kritici prethodili i na koje se Frangeš poziva u navedenoj knjizi, a također će se pokušati pozicionirati Frangešova uloga u suvremenim proučavanjima povijesti hrvatske književne kritičke misli.

Ključne riječi: Ivo Frangeš, književna kritika, realizam, Antun Barac

IVO FRANGEŠ AND CROATIAN LITERARY CRITICISM

The author of this paper will be dealing with the book *Kritika u doba realizma* (*Criticism in the period of realism*), edited and published by Ivo Frangeš in a series »Pet stoljeća hrvatske književnosti« (book no. 62,

Matica hrvatska, Zagreb, 1976). Frangeš's introductory study, the selection of represented critics and his views on them will be studied, as well as criticism in the realism period in general. Special attention will be paid to comparative analysis of Frangeš's and Antun Barac's judgements, due to the fact that in the mentioned book, Frangeš refers to Barac's preceding papers on Croatian literary criticism. Also, we will attempt to determine Frangeš's role in contemporary studies of the history of Croatian literary-critical thought.

Key words: Ivo Frangeš, literary criticism, realism, Antun Barac

* * *

Dr. sc. Jevgenij Paščenko, izv. prof.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb

**VIZIJA KRIŽANIĆA U FRANGEŠOVOJ
POVIJESTI HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI
(PROBLEM TERMINOLOGIJE)**

Stvaralaštvo Jurja Križanića je kroz povijest doživljavalo različite interpretacije, posebice u terminologiji.

Referat rasvjetljava neke terminološke pojmove u Frangešovoj književnoj povijesti.

Ključne riječi: barokni slavizam, Križanić, ukrajinski unijati, moskovija

**VISION OF KRIŽANIĆ IN FRANGEŠ'S
HISTORY OF CROATIAN LITERATURE
(PROBLEM OF TERMINOLOGY)**

During history, the work of Juraj Križanić was interpreted in many different ways, especially regarding terminology. This paper attempts to shed light on some terminological concepts in Frangeš's literary history.

Key words: baroque Slavism, Križanić, Ukrainian Uniates, »moskovija« (old name for Russia)

* * *

Dr. sc. Ana Batinić

Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU

Odsjek za povijest hrvatske književnosti

Institute for the History of Croatian Literature, Theater and Music, Croatian Academy of Sciences and Arts

Division for the History of Croatian Literature

DIONICA DJEČJE KNJIŽEVNOSTI U FRANGEŠOVU STRUČNOM I ZNAJSTVENOM OPUSU

U radu se na temelju čitanja Frangešovih studija – objavljenih u periodici, zbornicima i autorskim knjigama, posebice u njegovoj *Povijesti hrvatske književnosti* (1987.) – analizira autorov književnokritički i književnopovijesni odnos prema autorima koji su pisali dječju književnost, primjerice, Juri Turiću, Jagodi Truhelki, Ivani Brlić-Mažuranić, Vladimiru Nazoru, Gustavu Krklecu, Vesni Parun i Grigoru Vitezu. Imajući na umu dječju književnost kao specifično područje književnopovijesne znanosti koje se razvija pod utjecajem izvanknjiževnih i unutar književnih čimbenika, cilj je proučiti kojim se dječjim autorima Ivo Frangeš u svojem znanstvenom i stručnom radu bavio, na koji način im je pristupio te kako ih je prikazao i valorizirao.

Ključne riječi: Ivo Frangeš, povijest književnosti, dječja književnost

CHILDREN'S LITERATURE IN FRANGEŠ'S PROFESSIONAL AND SCIENTIFIC OPUS

Based on a focused reading of Frangeš's studies – published in different magazines, proceedings and author's books, especially in his *History of Croatian*

Literature (1987) – the paper analyses author's literary-critical and literary-historical relation to children's literature authors, like Jure Turić, Jagoda Truhelka, Ivana Brlić-Mažuranić, Vladimir Nazor, Gustav Krklec, Vesna Parun and Grigor Vitez. Having in mind that children's literature is a specific part of literary-historical science, developing under the influence of extraliterary and intraliterary factors, the aim is to research who were the children's authors Ivo Frangeš was concerned with in his professional and scientific work, the way he approached and portrayed them as well as how he outlined and evaluated their work.

Key words: Ivo Frangeš, literary history, children's literature

* * *

**SUDIONICI SKUPA / THE CONFERENCE
PARTICIPANTS**

Nina Aleksandrov-Pogačnik

Vanda Babić

Robert Bacalja

Natka Badurina

Ana Batinić

Antonia Blasina Miseri

Ivan Bošković

Josip Bratulić

Dubravka Brezak-Stamać

Dubravka Brunčić

Suzana Coha

Katica Čorkalo Jemrić

Martina Ćavar

Valnea Delbianco

Josipa Dragičević

Dunja Fališevac

Fedora Ferluga-Petronio

Viktorija Franić Tomić

Sanda Ham

Katarina Ivon

Dubravko Jelčić

Radoslav Katičić

Reinhard Lauer

Persida Lazarević Di Giacomo

Josip Lisac

Mijo Lončarić

Stanislav Marijanović

Tonko Maroević

Tihomil Maštrović

Julijana Matanović

Hrvojka Mihanović-Salopek

Jadranka Mlikota

Luko Paljetak

Jevgenij Paščenko

Antun Pavešković

Cvijeta Pavlović

Božidar Petrač

Slobodan Prosperov Novak

Vlasta Rišner

Andrea Sapunar Knežević

Ante Stamać

Marinko Šišak

Zlata Šundalić

Dubravka Zima

Bilješke:

Bilješke: